

2015 m. kovo 6 d., penktadienis

Nr. 9 (1115) Kaina 0,81 Eur / 2,80 Lt

D a i l é | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

2

Sonatų vakaras Filharmonijoje

3

Šv. Kristoforo orkestro koncertas

4

Pojūčių spektaklis „Akmuo vanduo geluonis“

5

Kino dokumentininkas Frederickas Wisemanas

Remigijus Pačėsa, „Pas poeto kapą 2“

7

Psichogeografinė kelionė vaizdais

8

15 „Kino pavasario“ filmų

3 ir 2

Paroda „Meel. Vahtra. Farkas_idealisticinė funkcija“ ŠMC

Eglė Juocevičiūtė

Paroda „Meel. Vahtra. Farkas_idealisticinė funkcija“ susidea iš trijų erdviių. Pirmoji – pietinė salė, kurioje sugretinti Anu Vahtras ir Raulio Meelio kūriniai, antroji – kiemelis, kuriame rodoma Déneso Farkaso fotoinstaliacija, o trečioji – šiaurinė salė, kurioje eksponuojami Meelio ir Farkaso kūriniai. Vien iš kūrinių išdėstyto aišku, kad trys menininkai nėra paliekami ramiai kiekvienas savo erdvėje, o yra vertėiami bendrauti tarpusavyje. Vis dėlto sudaromos dvi, o ne trys poros. Iš kūrinių išdėstymo taip pat aišku, kad daugiausia dėmesio parodoje skiriamo Meeliui, Farkasas atsiduria antroje vietoje, Vahtra – trečioje. Pasidomėjus paaškėja, kad dėmesio hierarchija paremta menininko svoriu Estijos dailės kontekste.

Meelis, vyriausios kartos atstovas, konceptualaus menininko karjerą pradėjo 7-ojo dešimtmecio parbaigoje, bet iki 10-ojo dešimtmecio turėjo marginalo statusą, nes be dažlininko diplomo negalėjo būti Daillinkų sajungos nariu. Nuo 10-ojo dešimtmecio jis užėmė pelnytą klasikinio avangardo pionierius sostą, kuris pastaraisiais metais buvo nušviestas naujai – 2013 m. kuratorė Margit Säde Meelio kūrinius įtraukė į KUMU parodą „Pomirtiniai sodų gyvenimai“ („Afterlives of Gardens“), priminusių jo kūrybą jaunajai kuratorių kartai, o 2014 m. vasarą KUMU buvo surengta Meelio retrospektyvinė paroda, pavadinta „Dialogai su begalybe“ („Dialogues with Infinity“), kuratoriai Eha Komissarov ir Raivo Kelomees. Parodoje pristatomomi ankstyviajų grafičių piešiniai spausdinimo mašinėle – konkretiosios poetijos manuskriptas „Klubas“ (1968–1969) – ir ankstyvieji šilkografijos atspaudai.

Farkasas – viduriniosios kartos atstovas, kilęs iš Vengrijos, bet meno studijas baigęs Estijoje ir atstovavęs Estijai 2013 m. Venecijos biennale su instaliacija „Akivaizdi neišvengiamybė“ („Evident in Ad-

Dénes Farkas, „Akivaizdi neišvengiamybė“. 2013 m.

A. NARŪŠYTĖS NUOTR.

vance“, 2013). Dalį šios instaliacijos galime pamatyti ŠMC šiaurinėje salėje. Anu Vahtra – jauniausios kartos atstovė, parodoje pristatoma specialiai šiai parodai sukurti instalacija „Panašumas ir reprezentacija“ (2015). Ir Farkasas, ir Vahtra studijavo fotografiją, ir nors abieji kūriniai šioje parodoje iš esmės būtų galima pavadinti tarpdiscipliniškėmis instaliacijomis, fotografijos dėmuo josc gana ryškus.

Anotacijoje ši paroda pavadinama trialogu, nors ŠMC salių erdvėse galime pamatyti du dialogus. Isėjus iš parodos galvoje gali susiformuoti trečiasis dialogas – tarp Farkaso ir Vahtras, ir jei jis susiformuoja, atsiranda gana įdomus parodos dėmuo, priverčiantis gailėtis, kad Farkasas ir Vahtra parodoje nebuvu sugretinti fiziškai, bet apie tai – vėliau. Anotacijoje neneigjama, kad pradinis parodos taskas – Meelio kūryba, o konkretiai – manuskrip-

tas „Klubas“. Juk vienos iš manuskripto kompozicijų pavadinimas – „Idealisticinė funkcija“ – tapo šios parodos pavadinimu. Parodą lydinčiaame Kaisos Eiche tekste teigjama, kad Vahtras instaliacija „Panašumas ir reprezentacija“ nagrinėja tipografinj-optinj muaro efektą, kurį Vahtra patyrė Meelio parodoje KUMU žiūrėdama į šilkografijos atspaudų ciklą „Gyvenimo pokyčiai“ (1972).

Tad, atrodo, naujai sužibusi Meelio žvaigždės sėkmingsai užbūrė jaunają kartą, kuriai priklauso ir parodos kuratorė Maria Arusoo, ir Vahtra. Kita vertus, parodoje neapleidžia jausmas, kad du dialogai reikalingi pasiūlyti naujus Meelio perskaitymo būdus, o ne užmegztį lygiavertes diskusijas.

Pirmasis dialogas tarp Meelio ir Vahtras – vientisas ir stilingas, gana aiškiai aptariantis plokštumos, abst-

rakejios, optinių efektų ir erdvės

NUKELTA | 6 PSL.

Kamerinės muzikos oazė

Daishino Kashimoto ir Vyčio Šakūro duetas Filharmonijoje

Živilė Ramoškaitė

Vasarį 25 d. Nacionalinėje filharmonijoje vyko ne simfoninio ar kamerinio orkestro koncertas, pa- prastai sutraukiantys daug klausytojų. Šis buvome pakviesti į kamerinių sonatų vakarą, kuriamė japonų smuikininkas Daishin Kashimoto su lietuviu pianistu Vyčiu Šakūru atliko tris klasikines sonatas: Ludwigo van Beethoveno A-dur, op. 30, Nr. 1 (pagal bendrą numeraciją Šeštoji), Johannezo Brahms Nr. 2 A-dur, op. 100, ir Cézaro Francko A-dur, FWV 8. Koncertas sutraukė kaip reta daug muzikos profesionalų, pedagogų, jaunų styginių. Nestigo ir koncertus lankančios, muziką mėgstančios publikos.

Kiekvienas yk filharmonijoje matydamas gražią publiką – ir jaunus, ir garbaus amžiaus žmones – prisime- nu aukštą kultūros funkcioniarius prieš kurį laiką į viešumą mestą fra- ze, esą filharmoniją lanko vienos mo- ciutės. Nuolatiniam filharmonijos koncertų klausytojams akivaizdu, kad tai visiška netiesa. Tačiau koks nors pilietis, filharmonijoje pasirodantis kartą per kelerius metus arba ir visai joje nebūnantis, tikriausiai pasidžiau- gė: gerai darau, kad ten nesėdžiu...

Laisvoje šalyje žmonės turi galimybę rinktis. Tačiau vis tiek gaila tū, kuriems niekada neteks patirti jaudilio laukiant susitikimo su muzika, o ją išgirdus – pamiršti visus kasdie-

Daishin Kashimoto

M. RAŠKOVSKIO NUOTR.

nišus reikalus. O pagyvenusių žmo- nių publiką, tegu ir konservatyvesnė už jaunimą, palaiko reikalingą kultūros pusiausvyrą, dermę tarp seno ir naujo. Europinės tradicijas puoselėjančiame krašte kitaip ir negali būti. Jaunimas, kuris šiandien maištauja, ilgainiui iргi subrės. Tuomet, kai jo tėvai ir močiutės, jis ims ilgėti kažko gilesnio, pastovesnio, vertingesnio nei „brendų“ diktuojamai trumpalaikiai dalykelių. Nejmanoma visą gyvenimą šokinėti pagal kurtinančius ritmus ir bjauriai teplioti senamiesčio pastatus.

Šis rimtas, sakyčiau, akademiskas kamerinių sonatų vakaras ypač aki- vaizdžiai skleidė mašlaus susikaupimo, dėmesingo įsiklausymo į muzi- ką atmosferą. Abu atlikėjai derėjo vienas prie kito panašiu požiūriu į savo misiją. Pirmiausia – muzika, bet ne savasis „as“, atlikėjo asmenybė

tarsi pasitraukusi į antrajį planą. Ypač tai pasakyčiau apie V. Šakūrą, itin kuklų pianistą. Duetui grojant, nepastebejau kokių nors pa- pildomų „artistinių“ efektų, noro užvaldyti publiką į žūtbūt jai patikti. Atlikėjai tiesiog kvietė bendrauti per muziką, sekti jos keliamas mintis.

Gavome progą įsiklausyti į tris skirtingas klasikinės sonatos for- mos traktuotes, skirtingus garsų pasaulius, atlikėjų pateiktus labai skonkingai ir įtikinamai. Visą vakarą nenustojo stebinti ir žavėti ypač išraiškingas, intensyvaus šviesaus skambesio D. Kashimoto smuikas.

Visas sonatas jungė ta pati A-dur tonacija, tačiau Beethoven, Brahms ir Francko muzikoje ši tonacija skambėjo skirtingai dėl kitokios harmonijos, kitų idėjų konteksto. Panašiai atsiskinta architektūroje klasikinę koloną įkėlus į vėlesnio

stiliaus pastatą. Ankstesnių elementų išsaugojimas kintant kontekstams – labai svarbus muzikos gyvasčiai. Žinoma, vieną muzikos stilų keičiant kitam, vienokiam jos turinėjimui transformuojantį įvisiškai naują. Ši transformacijų trajektorija buvo akivaizdi: nuo objektyvaus elementų žaismo Beethoveno sonatoje iki asmeniško, individualaus, emocingingo naratyvumo, priartėjančio prie literatūros Francko muzikoje. Brahmsas, kaip klasikas ir romantikas, atsidūrė kažkur per vidurį.

Pianistui V. Šakūrui bendras koncertas su plačiai žinomu prestižiniu konkursu laureatu, JAV, Europoje ir Azijoje koncertuojančiu legendiniu Berlyno filharmonijos simfoninio orkestro pirmuoju koncertmeisteriu D. Kashimoto, manyčiau, – didelė sėkmė. Berlyne gyvenantis V. Šakūras Vakarų pasaulyje, sprendžiant iš biografijos programėlėje ir kituose paieškų šaltiniuose, palaiptiniu atranda savają nišą. Nuo 2013 m. jis yra „Kopenhagos festivalio an- samblio“ narys, atliekantis labai įvairią muziką, dažnai – šiuolaikinę (tai vertėtų prisiminti mūsų naujosios muzikos festivalių, ypač „Gaidos“, rengėjams). Beje, su šiuo ansambliu, greta kitų įžymių savo partnerių, kamerinę programą yra grojė ir D. Kashimoto.

Vilniuje ši smuikininkų esame jau girdėjė, tad nenuostabu, kad koncertas sudomino daug profesiona-

Vyčio Šakūras

lų. 2007 m. su Juozo Domarko diri- guojamu Nacionaliniu simfoniniu or- kestru jis atliko J. Brahms Koncertą D-dur, o tų pačių metų pabaigoje sur- rengė kamerinės muzikos vakarą su pianiste Mūza Rubackyte. Dueto su Vyčiu Šakūru klausėmės pirmasyk.

D. Kashimoto turi daugiametį ka- merinio ansamblio partnerį, iš Ru- sijos kilusį pianistą Konstantiną Lif- schitzą, su kuriuo įrašė visas L. van Beethoven sonatas (2014 m. albu- mą išleido „Warner Classics“ įrašų kompanija). Apie santykį su Beethoveno muzika smuikininkas yra sakęs: „Stengiuosi visada suvokti Beethoveno genijų. Aukščiausios prabos, kokia yra Beethoveno muzika, atlikimas suteikia man didžiausią pasitenkinimą ir emocinės pilnatvės pojūtį.“ Tai puikiai jautėsi klausan- tis Kashimoto skleidžiamų muzikos garsų.

Kultūrų junginys

Keli žodžiai apie projekto „Forabandit“ koncertą

Algirdas Klovė

Praėjus šeštadienį, vasario 28 d., Vilniaus šv. Kotrynos bažnyčios salėje girdėjome „Geros muzikos gyvai“ atvežtą ir drauge su kanalu „LRT Kultūra“ pristatomą multi-kultūrinį muzikinį projektą „Forabandit“. Jame dalyvauja lenku kilmės prancūzas Samas Karpienia, grojantis *mandolonchello* ir dainuo- jantis, turkas Ulasas Özdemiras, grojantis *baglama* (turkiškas styginių instrumentas, dar žinomas kaip *saz*) ir libanietis Wassimas Halalas, mušantis *darbuka* (rytietiškas būgnas) ir kitus perkusinius instrumen- tus. „Forabandit“ yra daugiakultūrė virtuozių grupė, atliekanti mažai žinomą Oksitanijos trubadūrų ir Turkijos klajoklių bardų *asik* tradi- cijų muziką. Pirmiausiai kilo klausimas – kodėl pasirinktas tokis keis- tokas kultūrų derinys? Juk šios kultūros istoriškai niekada nefunk- cionavo drauge?

„Forabandit“ kūryboje akcentuo- jama turtinga Oksitanijos bei Anatolijos (Turkija) regionų poezija. Šiuolaikiškai įamžintos gan rafinuotos oksitanų trubadūrų lyriko- tradicijos derinamos su *asik* muzikos

paveldo aidais, turkiškos lyrikos sklandumas žaviai kontrastuoja su oksitaniku šiurkštu, net kartais prasiveržiančiu kietoka energija. Daugelyje kūrinių vienu metu du atlikėjai dainuoja dvi skirtinges metodijas su teksta skirtingomis kal- bomis. Toks eksperimentas skamba gražiai ir originaliai. Dainose domi- nuoja *asik* poetų ir Oksitanijos tru- badūrų lyrika socialinio protesto, įkalinimo bei meilės temomis. Taip pat skamba daug originalių šių atlikėjų kūrybos kūrinių, kuriuose jun- tama savita modernaus pasaulio trubadūrų ir turkų klajoklių genčių poezijos interpretacija. Čia meilės ir tremties temos perteklia Stambulo ir Marselio uostų gyvenimo rit- mą, o tikri įvykiai supinami su vaiz- duote ir dažnai virsta mistinišais kūriniuose. Atlikėjų kūryboje labai svarbi oksitanų ir alevitų pasaulė- žiūra, kuri Francūzijos ir Turkijos valdžią buvo laikoma etetiška.

To, ką išgirdome, tikrai negalima pavadinti liaudies muzika, nes tai yra tam tikros profesionalios kultūros ap- raiškos, nors galbūt savo skambesi, nacionaliniu koloritu ir artimos *folk* muzikai, neigudusiai ausių gali susi- daryti liaudiškos muzikos įspūdis.

Manyčiau, arčiausiai ticos būtų pa- vadinimas *world music*. Nesu tikras, ar daug kas žino, kas yra čia minima Oksitanija. Ją suda- ro pietinė Prancūzijos pusė, Oksi- tanu slėnai Italijos Alpėse, Guardia Piemontese gyvenvietė Kalabrijos regiono Kozenco provincijoje; Ara- no slėnis Pirėnuose, Katalonijoje (Ispanija), Monako kunigaikštystė. Oksitanų kalba – lotynų kalbos par- grindu susiformavusi romanų kal- bu atšaka (kaip ir ispanų, italų ar prancūzų kalbos). Ji skirstoma į še- šias vietines tarmes, kurių vartotojai lengvai vieni kitus supranta. Vi- sios šios oksitanų kalbos tarmės turi savo rašybą ir laikomas savarankiš- komis. Norminė oksitanų kalba yra šių tarmių sintezė. Katalonų kalba labai panaši į oksitanų, o tarp Oksi- tanijos ir Katalonijos egzistuoja gana stiprus istoriniai ir kultūriniai ryšiai. Rašytiniai tekstai oksitanų kalba pasirodė IX a. teisiniuose, grožiniuose, moksliniuose ir religi- niuose veikalųose. Įsivaizduokite, kai tai gražiai skamba drauge su turkų poezių! Žodinės tarmės yra keliais šimtmeciiais senesnės. Šian- dien Oksitanijoje gyvena apie 13 milijonų žmonių.

„Forabandit“

Projektas „Forabandit“ gimė 2009 m. muzikams ne kartą susiti- kus tarptautiniuose festivaliuose. Kilo mintis, pasirinkus tokią ne- iprastą kultūrinę kryptį, nuolat dirbtį drauge. Nuo tada Marselio bei Stambulo uostuose prasidėjo kon- certai ir muzikinės kūrybinės dirbtuvės, gimė naujos dainos. 2011 m. galutinai susiformavo grupė „Forabandit“. Pavadinimui pasirinktas oksitanų kalbos žodis *forabandi*, reiškiantis „būti atmetam“.

„Forabandit“ – tai trijų dinamiš- kų, virtuoziškų atlikėjų draugystė, per laisvus ir spontaniškus muzikinius tyrinėjimus pakylanti virš mar- gos Viduržemio jūros visatos ir ku- rianti netiketas staigmenas. Draugėn sutekančios ypatingu spalvų melodi- jos, netikėta kūrinių struktūra, rit- minė ir vokalinė darna kuria išskir- tinę „Forabandit“ estetiką. Tačiau nebūdami drauge šie žmonės groja visiškai kitą muziką. Samas Kar- pienia mėgsta elektrine gitara groti

Baleto debiutai

Nauji vaidmenys klasikiniuose spektakliuose

Helmutas Šabasevičius

Per porą savaičių Lietuvos nacionaliame operos ir baletu teatre parodtyuose klasikiniuose baletuose buvo galima išvysti keletą naujų vaidmenų, o tai paprastai sužadina susidomėjimą senais pastatymais ir suteikia galimybę jiems patiemus keistis ir atjaunėti.

Gal ir nederėtų „senu“ vadinti dabartinio Léo Delibes’o „Kopelijos“ pastatymo (nors ši baletą siejamė su profesionalaus Lietuvos baletu pradžia 1925 m.) – tai spektaklis, naujas ne tik sukūrimo metais (premjera īvyko 2010-aisiais), bet ir požiūriu į dramaturginię, choreografinę ir muzikinę medžiągą. Naujos libreto redakcijos autorius dailininkas Michailas Šemiakinas prisodino spektaklį baigui ir keistu īvaizdžiu, kuriu centre – iš E.T.A. Hoffmanno pasakos pažystamas Smėlio žmogus ir mechaninių automati bei akinių meistras Kopelijus, kurį vasario 20 d. spektaklyje pirmą kartą įkūnijo Marius Miliauskas.

Įdomu buvo stebeti šio artisto kūriamą turiningas mizanscenas, ku-

rių erdvėje išskleidžia spalvingas personažas – šiek tiek groteskiškas, bet kartu paslaptingas, su kitais spektaklio veikėjais bendraujantis gyva gestikulacija ir judriais judešių šuorais, akcentuojanties jų užbaidas, bet jų nestabdantis, plėtojantis organišką vaidmens liniją. Judesys, jo faktūra, ritmas tampa svarbiausiai Kopelijaus paveikslų kūrimo elementais, nes artisto veidą slepia riebus grimas ir stambios kostiumo detalės.

Kopelijaus klastos tinklas nudažiamas tarsi atsainiai, lyg juokaujant, nesutiršinant grēsmingų spalvų – bet jis tampa pražūtingas išoriniai impulsais lengvai savo vaizduotę sužadinančiam Natanieliui. Kurdamaši personažą, Eligijus Butkus įtikinamai išryškina jį apnikusius fantomus, stumiančius tollyn nuo buitiškos, įnoringes, priekabios Kristinos Gudžiūnaitės Klaros į grēsmingo bioroboto su bundžiai žmogiškais jausmais – Olgos Konošenės Olimpijos – glėbį. Šiame „Kopelijos“ spektaklyje tarp Natanielio draugų pirmą kartą teko matyti Tomą Ceizarį, o vie-

ną iš trečio veiksmo pašelusių lėlių temperamentingai pirmą kartą sušoko Neringa Česaitytė.

Vasario 26 d. iš esmės atsinaujino Piotro Čaikovskio baleto „Miegančioji gražuolė“ fėjų komanda. Alyvų fėjų pirmą kartą šoko Greta Gylytė, jai ši vaidmenį paruošti padėjo viena iš trupės pagrindinių solisčių Anastasiija Čumakova. Tinkamas įvadas į vaidmenį – puikus Alyvų fėjos-Gylytės įvaizdis: išorinis grožis, švytinti jaunystė tapo svarbiausia sudejamais naujo vaidmens komponentais, bet neužgožči ir kitų būtinų klasikiniame balete savybių – šokio technikos ir muzikalumo.

Pirmame veiksmės po sklandžios fėjų scenos (atkreipė dėmesį darnus kordebaletu šokis) įeusoje fėjų dovanu ekspozicijoje nudžiugino virkus Linksmumo fėjos-Olgos Lopatčenkovos šokis, užtikrintas, ryžtingas, tikslus Energijos fėjos-Neringos Česaitytės monologas, po kurio sekė pirmoji Alyvų fėjos variacija, kilnais, lėtais judesiais apibūdinanti vieną iš svarbiausių šios choreografinės pasakos personažų. Iš pradžių gal kiek ir jautėsi debiuto įtam-

Scena iš spektaklio „Kopelija“

M. Alekos nuot.

namų klasikinio baletu judesių, dar vienas taktiškas spektaklio choreografinę partitūrą papildantį A. Čukavakos štrichas.

Puikia technika, šokio tikslumu Auroros vaidmenį grindė Kristina Gudžiūnaitė, naujų – jausmingesnių, svajingesnių bruožų – igavo Genaidijus Žukovskio princas Dezirė.

Trečio veiksmo brangakmenių vėrinėje žibėjo Briliantas – Haruka Ohno; Sidabro partiją pirmą kartą šoko Nailia Adigamova, Safyro – Oriana Jimenes.

Iš vaizdinimų prašmatnaus spektaklio efektų įstrigo dramatiškas, plastikiškas panoramos apšvietimas, iš muzikinių scenų – jautrus iš panoramos šešelių iškilę muzikinis Entr’acte, o ypač – nostalgika Algimanto Pescecko smuiko melodija.

Ne vien pilki atspalviai

Šv. Kristoforo kamerinio orkestro ir solistų koncertas Šv. Kotrynos bažnyčioje

Paulina Nalivaikaitė

Niūriems žiemos vakarams prasakidinti kai kurie siūlo jaukiai įsi- taisytis pri įžardinio ir prapulti knygų pasaulyje. Galbūt taip ir būčiau padariusi, bet vasario 26-osios vakarą Šv. Kristoforo kamerinis orkestras pakvietė Šv. Kotrynos bažnyčioje pa- sisklausyti „Gyvenimo istorijų ir at- spalvių muzikoje“ – taip pavadintas koncertas žadėjo muzikos garsais papasakoti įvairias gyvenimo patirtis. Istorijas pasakojo trys šiuolaikinių kūrinių, iš kurių du – lietuvių kompozitoriai Arvydo Malcio ir Zito Bružaitės, vienas – lenku kūrėjo Wojciecho Kilaro, prieš keletą metų palikusio ši pasaulį. Džiugu, kad Šv. Kristoforo kamerinis orkestras, vedamas dirigento Donato Katkaus, taip aktyviai propaguoja šiuolaikinę lietuvių kūrybą. Ko gero, tai vienas iš nedaugelio mūsiškių kolektyvų, kurio repertuarė nuolat sistemingai skamba mūsu kompozitorių opusais, o kasmeti tradicija „Druskomani- jos“ festivalyje atlikti Lietuvos mu- zikos ir teatro akademijos kompozi- cijos bakalauro darbus liudija nuoširdži domėjimasi nūdienos mu- zikinėmis aktualijomis. Tai, kad vadovas vertina ir palaiko jauną kartą, liudija ir daugybė jaunu veidų orkestre.

Koncerto pradžioje D. Katkus išsamiai pristatė ir skambėsiančius kūrinius, ir vakaro solistes – smuikininkę Rūtą Lipinaitytę ir altinin- kę Vidmantę Andriūnaitę. Abi jos buvo pagrindinės herojės atliekant A. Malcio Koncertą smuikui, altui ir styginių orkestrui (2012). Kaip teigė autorius, „solista kūrinyje yra savo gyvenimo istorijų pasakotojai, tai lyg savotiški personažai, kuriu muzikinės charakteristikos pasižymi daugiaubriauniškumu ir daugiaiplaniškumu. Solistai yra viso kūrinio ašis, duodant muzikinius ir emocinius impulsus visam orkestrui.“ Perfrazuojant būtų galima teigti, kad Koncertas davė stiprius emocinius impulsus visam tolesniams vakarui.

Pirmieji kūrinio garsai – pamažu iš tylos besiskleidžiantis, trapus muzikinis audinys, palaiapsniu tirštėjantis ir turtinamas vis žemėjančiu tembru, o ilgai tēsiams garsai sutrikdomi nervingos ritmikos pertrūkiu. Ižangos muzikai ištirpus į tylą, impulsas tolesniams skambėjimui duoda solistės. Bendraudamos, dominojančios paciliui, tačiau visuomet likdamos aktyvios pokalbio dalyvės, atlikėjos kūrė savo personažus.

Nors abiejų instrumentų partijos pirmoje dalyje grįstos ta pačia mėdiaga, išauginčia ir plėtojama iš orkestro įžangoje girdėto motyvo, solistės kalbėjo intonaciškai skirtingai. R. Lipinaitytės griežimas perteikė ypač stipri gyvenimo nervingumą, kur labiausiai kūrė preciziškai aštriai strichų artikuliacija, judesij ir vidinė energija, nė akimirką neslūgstantis frazuotės intensyvumas. V. Andriūnaitė perteikė mažesnį įtampą, artikuliavo ne taip aštriai – tai de- rejo su žemesniu ir švelnesniu jos

instrumento tembru. Abi solistės vertos pagyrimo už tai, kad, griežiant abi eilė kartu, aiškiai buvo jutti, kuri dalyvė dominuoja, kuri – tilt atitaria; ir smuikininkė, ir altininkė parodė vertingą gebėjimą klausytis kito, žinojimą, kada išsiveržti į priekį, o kada atsitraukti; tai žavėjo per višą kūrinių.

Antroji kūrinio dalis – kur kas lyriškesnė, vyraujančios emocijos – susikaupimas ir skausmas, o įterpta kadencija – ekspresyvus ir kontempliatyvus solisčių dialogas. Pabaigoje žemo tembro instrumentų išgaumamos vis nutylančios vieno garso atakos, kaip impulsai, byloja apie lyriko dramatizmą. Finalinės trčiosios Koncerto dalies, parašytos rondo forma, nuotaika panaši į pirmosios (čia taip pat sugrižta I d. ritminis nervingas motyvas), refrenuose sudėtinis 7/8 metras slygoja netolygius ritminius akcentus, tad pulsas nestabilus, trūkčiojantis, kampuotas. Lyriškesniuose epizoduose buvo malonu klausytis solisčių pokalbio, kai viena atlikėja pradeda frazę, o kita ją užbaigia – nelg iškvėptu ir iškvėptu sykiu. Abi atlikėjos pademonstravo emociskai turtiną ir įtaigų muzikavimą, tačiau reikia pripažinti, kad R. Lipinaitytė buvo ryškesnė, galbūt dėl ekspresyvaus smuikininkės temperamento, o galbūt altininkėi pritruko patirties (magistro studijas LMTH ji baigė vos prieš metus).

Po A. Malcio koncerto skambėjo Zito Bružaitės ciklas smuikui ir styginių orkestrui „Keturų dermių mi-

niatiūros“ (solistė – R. Lipinaitytė). Kiekviena ciklo dalis skamba tam tikroje dermeje – Lydinėje, Fryginėje, miksylydinėje ir Dorinėje. Tai malonius ausiai pjesės – kai kurios jų žavi savo melodija (kas gana reta šiuolaikinėje muzikoje), pasteliniu koloritu, kitos – temperamentingu sliautuliu. Ciklo esmė – kontrastai: gretimos miniatiūros yra priešingų charakterių (i mažorą linkusios „Lydinė“ ir „Miksylydinė“ – ramesnio pobūdžio, lyrinės, o labiau minoriškos „Fryginė“ ir „Dorinė“ – gaivališkesnės, kartais kone demoniškos), taip pat visos miniatiūros parašytos triju dalių reprizine forma su viduriniu epizodu, kontrastuojančiu pirminci nuotaikai. Klausantis kūrinio kyla mintis, kad gyvenimas iš tiesų kupinas įvairiausią atspalvių, o iš pažiūros viena emocija įkūnija daugybę jausminių niuansų. Tai atskleidė dermės – dėl savo ypatybių jos nėra gryna mažorinės ar minorinės, o turi nemažai atspalvių. Pjesės buvo atliktos raškiai, ypač pertekiant šviesią „Lydinės“ melancholiją ir susimastymą. Finalinėje „Dorinėje“ buvo proga atsiskleisti smuikininkės virtuoziškumui, kartu išlaikant intensyvą energiją, palaikomą ir orkestro kontrabos ritminio *ostinato*, o vidurinė pjesės dalis buvo persmelkta šviesaus liūdesio nuotaikos. R. Lipinaitytė čia dar kartą įrodė savo muzikinių jautrumą.

Koncertą užbaigė Wojciecho Kilaro „Orawa“ styginių orkestrui, inspiruotas Lenkijos aukštumų folk-

loro. Liaudiškos melodijos motyvas, kartojamas prie iš pradžių vienišo smuiko palaipsniui prisijungiant kitims atlikėjams, variuojamas, transponuojamas, tačiau visuomet išlieka ryškus. Kūrinyje téra dvi harmoninės funkcijos. Tačiau faktūrinė ir dinaminė įvairovė bei veržlus, įtraukiantis ritmas nė akimirką nepaleido klausytojų: D. Katkus teisiningai sakė, kad tai „kūriny – roko gabalas“, ir orkestrantai „Orawa“ atliko su malonumu (džiugino atlikėjų šypsenos ir entuziazmas), energingai, tiksliai išlaikydamai ritmo pulsą. Gali kilti abejoni, ar lietuvių muzikos kontekste ši kompozicija nebuvo lyg svetimkūnis? Iš tiesų kūriny puikiai įsimonomavo į programą, pratęsdamas Z. Bružaitės dermių temą – pasirinktas liaudies motyvas yra modalinio pobūdžio ir derminis mastymas išlaikomas per viso kūrinio plėtotę. Be to, kompozicijos pabaigoje girdėtasis lydinis tetrachordas tapo dar viena šių kūrinų sąsaja – Z. Bružaitės „Lydinės“ orkestro akompanimente skambėjo tokio paties garsaeilio *ostinato*. Klausydamiesi šios muzikos išgirdome dar vieną istoriją – šikart iš lenkų kalniečių gyvenimo.

Tikiu, kad koncerto publiką, va- karą praleidusi Šv. Kotrynos bažnyčioje, praturtino patirtų emocijų pa- letę įvairiausiais – margo kolorito, o nie vien pilkais – atspalviais. O aš, manau, ir daugeliis klausytojų, ne- kantriai lauksiu kitų istorijų, pasa- kojamu šio koncerto atlikėjų – ypač Rūtos Lipinaitytės.

Jungikliai ir jungtys

Antano Jasenkos ir „Auros“ spektaklis „Padaryk iš manęs jungiklį“

Helmutas Šabasevičius

Festivalyje „Jauna muzika“ debiutavęs kompozitorius Antano Jasenkos, choreografės Birutės Letukaitės, „Auros“ šokėjų ir judesų garsu verčiančios technologijos „Motus“ ansamblis vasario 27 d. prisistatė „Menų spaustuvėje“ ir slaukė didelio šiuolaikinio šokio gerbėjų susidomėjimo.

Muzika, paprastai inspiruojant judesį, ši kartą tapo judesio rezultatu – pasinaudojės Kauno technologijų universiteto Muzikos technologijų absolvento, MB kūrybinės laboratorijos vadovo Mindaugo Badoiko išradimui (pirmasis jo pavadinimas – „Desys“, žodžio „judesys“ fragmentas), kompozitorius mėgino čia ir dabar kurti garsinį spektaklio audinių. Taip pat spektaklijigarsino įvairiomis kalmomis rečiutojamos Leonido Donskio knygos „Paralelinės tikrovės“ bei George'o Orwello „Gyvulio ūkio“ ištraukos.

Pats spektaklio „Padaryk iš manęs jungiklį“ pavadinimas lingvistiškai nerangus, prašosi redaguojamas ir tiksliamas, kaip ir aprašymas, kuriamo, kaip iprasta Lietuvos šiuolaikiniame šokyje, ieškoma prieš išoriniame pasaulyje, o suradus jie paverčiamai vidinėmis baimėmis ar, veikiai, tu baimių lozangais ir deklaracijomis. Sumanymo paaškinimas leidžia geriau suvokti spektaklio įvaizdžius, bet jo teiginiai ir šokėjų tariami išmintingi žodžiai

(Donskio veikalas cituojamas iš itališko vertimo) nukreipia dėmesį nuo novatoriškų judesio ir garso jungčių. Tekstai – garsai, kurių technologiniai dalykai negali nulemti, todėl čia tikriausiai išjungia kitas daugelio Lietuvos šokio kūrėjų naudojamas prietaisai – prisiimta pareiga postringauti ir filosofuoti, baiminantis, kad sukurtas kūrinys nepasirodytų per seklus ar per tuščias. Dekoratyviniai, slepiamieji tampa ir kiti spektaklio elementai – kostiumai ir rafinuotas grimas, jie be reikalo sutirština spektaklio vaizdines formas, klaidina, skatina ieškoti prasmų ten, kur jų kažin ar galima rasti.

„Motus“ – belaidis prietaisas, galiintis paversti šokėjo judesius muzika – liko kaip reklaminis spektaklio jaukas, suvyniotas į choreografės ir šokio teatro „Aura“ stilistiniams bražuui artimą pakuočę. „Auros“ spektakliams būdingi vizualiniai ir technologiniai eksperimentai, provokuojantys racionalias jų suvokimo prieigas, raginantys atsiskyti iprasčiui estetinių šokio, kaip sklandaus, muzikalaus judesio, vertinimų.

Ambicinga garso ir judesio jungtis šiame „Auros“ spektaklyje priminė kita, prieš aštuonerius metus parodytą „Auros“ kūrinį – spektaklį „Time Line“, kurį Birutė Letukaitė kūrė kartu su Izraelio choreografas Yossi Bergu ir Odedu Grafu. Tākart kompozitorius Vytauto V. Jurgučio muzika skleidėsi ne tik su šokė-

jų judesiais, bet ir su efektingomis lazerinėmis projekcijomis, paveržuojančiomis didesnę dalį dėmesio iš šokėjų. Tuomet spektaklis įvardintas kaip multimedijinis projektas, tarpdalykinis šokio performansas su instalacijos elementais, Jame buvo naudojami ir šviesolaidiniai kostiumai.

„Padaryk iš manęs jungiklį“ – taip pat tarpdalykinis kūrinys, audioperformansas, Jame taip pat svarbi šviesa, jos kaita sukuria dinamišką vaizdinių visumą, todėl papildomos kostiumų faktūros, šviesiomis linijomis skaidytu juodi siluetai ir brūkšniais išbražyti šokėjų veidai atrodo kaip pertekliniai elementai, kuriuos pasitelkti ragina arba inercija, arba nepasitikėjimas pristato ma nauja technologija, nes jos galimybės nebuvę iki galio išnaudotos, liko fragmentiškos ir nugrimzdžiusi garsų šuoroose. Pasirodė, kad „Motus“ lakoniškuoju ir aiškuoju apibrėžia garso ir judesio tarpusavio priklausomybę ir galbūt galėjo būti pavyzdžiu ieškant analogiškų judesio ir vaizdo bei apšvietimo koordinavimo sprendimų.

Pagal kūrėjų sumanymą, šokėjai tampa racionalios sistemos dalimi, prisodrinta fiktyviu, užprogramuotu, brūkšniais kodais sužymėtu jausmų. Choreografinė naujo kūrinio kalba aštri, remiasi staigais, užtikrintais judesiais – išvermingi, stiprūs, gebantys save valdyti kūnai jau senokai tapo „Auros“ vizitine kortele.

Scena iš spektaklio

L. VANSEVIČIENĖS NUOTR.

Nors šokėjų faktūra skirtina, nesunku pajusti, kad trupė dinamiška, pasipildanti naujais šokėjais, kaip ir daugelis šiuolaikinio šokio trupių, po truputį tampančių tarptautine, o tai – vienas iš būdų nugalėti mūsų šokėjams vis dar būdingą provincialumą. Šalia lietuvių programoje išrašyti Antonia Kuluartseva iš Rusijos, Maciejus Bezekas iš Lenkijos, Robinas Ivarssonas iš Švedijos, Salimas Ben Mammaras iš Alžyro.

Anksčiau nematyti šokėjai kol kas dar netapatinami su pavardėmis, bet atskiri „Padaryk iš manęs jungiklį“ monologai išskyrė judesio organika ir turiningumu, kryptingai naudojama fizine energija, kurią pasitelkus modeliuojamos išbaigtos choreografinės frazės, vertingos pačios savaime, o ne tiek,

kiek jomis mėginama pateisinti filosofinį spektaklio turinį, kuris šokio spektaklyje vis dėlto neturėtų tapti iliustratyvumą (ir kūryboje, ir jos refleksijoje) puoselėjančia siekiama.

Plastinė spektaklio visuma kartais atrodė per daug automatiška,

stokojanti ne racionalių, bet intui-

tivų atradimų, kuriais turėtų būti grindžiamas perspektyvus, abipusis

kūrinio ir žiūrovo ryšys.

Spektaklį „Padaryk iš manęs jungiklį“ nelengya suvokti ir ivertinti, o tai skatina išsiaiškinti ir analizuoti atsiradimo aplinkybes. Jose ne mažai intriguojančių detalių, bet abejonių kelia tai, kad abstrakti sąvoka „jungtis“ virto konkrečiu „jungikliu“ – o jis, kaip ir dauguma prie-

tiesių, suveikia ne visada.

V. PETRIKO NUOTR.

Pasakos pojūčiams

Karolinos Žernytės spektaklis „Akmuo vanduo geluonis“

Kristina Steiblytė

Buvo tikėtasi, kad beveik prieš penkerius metus bakalauro studijas baigę aktoriai lėlininkai atnaujins Vilniaus „Lėlės“ ir Kauno lėlių teatro trupes, skatinis atsinaujinti pačius teatrus ir provokuos kūrybiinių naujovių paiešką. Nutiko kiek kitaip: dalis jų nebevaidina, keli pasitraukė iš lėlininkystės ir dabar dirba Valstybiniame jaunimo centre. O įdomiausiai lėlių, objektų, vaizdų spektakliai, neskaitant Gintarės Radvilavičiūtės eksperimentų lėlių teatro technikomis Klaipėdoje, vyksta už lėlių teatrų ribų.

„Menų spaustuvėje“ du spektaklius pastatė Šarūnas Datenis, į Prancūziją testi studijų išvyko ir ten statyti spektaklius pradėjo Jūratė Trimakaitė, Karolina Žernytė jau penkis pojūčių teatro spektaklius pastatė taip pat ne lėlių teatre. Pirmoji, dar baigdamas bakalauro studijas, ji sukurė kartu su kurso draugais. Vėliau dirbo Rusijoje, o gruodį su Klaipėdos jaunimo teatru pastatė spektaklį „Akmuo vanduo geluonis“, jis nesenai parodytas ir Vilniuje, kultūros bare „Kablys“.

Pirmuoju spektakliu „Bitinėlio

pasakos šešiems pojūčiams“ Žernytė pirmiausia mėgino rasti tinkamą būdą teatriniems priemonėmis kalbėti akliesiems. Taip atsirado liečiamieji, liečiantys objektais, kvapais, skonais, manipuliacijos šiluma ir šalčiu. Šiam darbui, kuriamo buvo intensyviai mėgintinos pojūčių teatro galimybės, pasirinktos įvairių tautų pasakos. Tekstas, veiksmo dramaturgija tuomet tebuvo pretekstas pojūčių dramaturgijos kūrimui, o pasakų turinį spektaklyje nustelbė dalyvavimas (jei esai aklas arba užrišomis akimis) ar smagus stebėjimas (iš šalies), kaip kuriama iliuzija. Po to Rusijoje statyti keli darbai taip pat iliustravo, perpasakojo pasakas ar apsakymus sukurdamis dalyviams išpūdį, kad jie yra visiškai gera veiksmo arba Jame.

Spektaklis Klaipėdoje statytas remiantis nebe konkretiū kūriniu, o lietuvių mitologija. Gal darbo Rusijoje patirtis, o gal bendradarbiavimas su dramaturgijos konsultantu Kristupu Saboliumi ši kartą padėjo sukurti ne tik originalią pojūčių dramaturgiją, bet ir kitokį pasakojimą. „Akmuo vanduo geluonis“ dalyvių ir aplink juos ratu susėdusių žiūrovus veda per skirtinges gyvenimo

etapus, kuria perėjimo iš vienos būklės į kitą ritualo iliuziją. Čia buvo reinkarnacija, gimimas, vestuvės, namų kūrimas ir, žinoma, mirtis. Deja, spektaklyje stigo savo pasakojimo, savo susidūrimo su mitologija istorijos. Dar trūksta ir nuoseklumo: beveik pačioje pradžioje dalyvius „reinkarnave“ į arklius, vėliau kūrėjai su jais vėl elgiasi kaip su žmonėmis, praleisdami tarp reinkarnacijos ir giminio neišvengiamą mirtį.

Spektaklyje buvo ir kitų sunkumų. Vienas labiausiai trikdžiusių – tai aktorių neatsargumas, neapdairumas. Pirmą kartą su tokiu projektu dirbė KJT aktoriai (Neringa Krunglevičiūtė, Ieva Pakštytė, Agnė Muralytė, Raminta Šniaukštaitė, Donatas Stakėnas, Justina Burakaitė, Vaidotas Bačianskas, Karolina Kontenytė, Kristina Švenčionytė, Artūras Lepiochinas) išpildė tai, ką režisierė jau buvo atradusi, bet nevaudinti, tiksliai ir laiku atlitti savo funkcijas ir nuolat globoti nematančius dalyvius jiems ne visada pavykavo. Ne kartą nereigintiesiems reikėjo laukti vieniems, kol garsiai dunksėdami aktoriai persinės reikalingus daiktus ir atsidurs reikiamosje vietoje. Be to, dar kartą pasitvir-

tino, kad nematančius žiūrovus trikdžiai pasigirstančios matančiųjų reakcijos, kurių priežastys dažnai jiems lieka nežinomas.

Smagu,

kad aktoriai susidūrė su jėgas neįprastu teatro kūrimo būdu (kai nereikia trepsčių, mušti ritmo, vaidinti dramą, o ir apskritai – nereikia vaidinti) ir sugebėjo per trumpą laiką įj suvokti ir bent iš dailes jvaldyti. Smagu matyti, kaip režisierės darbai auga ir keičiasi, kaip atsiranda vietas ne tik pojūčių dramaturgijai, bet ir pasakojimui, dažniamas požiūriu į pasaulį. Smagu, kad jauni menininkai ieško galimybės kurti ir bendradarbiauti. Tik kuo toliau, tuo pikčiau darosi mąstant apie valstybinius teatrus, kurie jauniesiems kūrėjams, net ir ivertintiems „Auksinių scenos kryžiumi“, nesudaro galimybę dirbtį po savo stogu. Taip nutiko Š. Datenui, ant-

rajų savarankišką darbą kūrusiam „Menų spaustuvėje“ su itin ribotomis „Atviros erdvės“ programos lėšomis. Valstybiniai lėlių teatrai, regis, nelinkę įsileisti kitokios nei UžinskRatkevičiausMazūroDriežioIndrūnaitės estetikos. Kalbėti apie pojūčius teatre arčiant Teatro dienai – nieko malonau. Originaliai mąstančių žmonių į teatrus ateina nedaug, o ir jie ten nelabai pageidaujami: užuot investavę į jaunus kūrėjus, teatrų vadovai renkasi į patikrintus. O be institucijos palaiikymo vargu ar ateis naujasis lėlių, dramos ir muzikinio teatro inovatorius. Be institucijos (žinoma, su mokytoju priešaky) palaiikymo, regis, nebūtų atėjės ir Oskaras Koršunovas, turėjęs galimybę pirmuosius spektaklius statyti darbiniame Lietuvos nacionaliniame dramos teatre.

Filmai kaip romanai

Pokalbis su kino dokumentininku Fredericku Wisemanu

Prieš dokumentinio Fredericko Wisemanio filmo „Nacionalinė galerija“ premjera D. Britanijos kino teatruse išskirtinis seansas įvyko galerijos, apie kurią sukurtas šis filmas, teatro saltyje. Jaukiai įsitaisiusių publikai – daugiausia galerijos darbuotojams – filmą pristatė pats režisierius. „7 meno dienų“ skaitytojams sūlome sutrumpintą režisieriaus ir Marko Hudsono pokalbi „The Daily Telegraph“. Pernai rudenį „Nacionalinė galerija“ rodyta Vilniaus dokumentinių filmų festivalyje. Kovo 4–8 d. ŠMC kino programa „Naujai atrasta Amerika“ primins kelis klasikinius 7-ojo dešimtmečio JAV dokumentinius filmus, tarp jų ir Wisemanu „Titicut Follies“.

Man didžiulė garbė pristatyti ir kalbėtis su vienu žymiausių, savičiausiu dokumentinių filmų kūrėjų pasaulyje. Prieš pradėdamas pokalbij, tarsių keletą žodžių apie jus. Frederickas Wisemanas gimė 1930 m. Boston. Studijavo teisę. Atnkreipkite dėmesį, Fredui – 85-eri, jis ką tik grijo paslidinėjė! Kaip režisierius jis debiutavo 1967 m., filmu „Titicut Follies“ – psichiškai nesveikų musikaltelių ligoninės, iki šiol garsėjančios prasta reputacija, portretu. Šis filmas tapo savotišku Fredo filmų modeliu – jis kuria ypač detalius institucijų portretus. Kasmet sukuria maždaug po vieną tokį portretą. Apie policijos nuovadą, naktinį klubą, gimnaziją, Berklio universitetą, baletą mokyklą. Fredai, kaip pasirinkai Nacionalinę galeriją?

Jau seniai norėjau surusti filmą apie muziejų. Devintajame dešimtmetije kreipiausiu į Metropoliteno muziejų Niujorke ir jie susidomėjo, tačiau norėjo atlygio. Pamaniau, kad tai šiek tiek nesąžininga, nes jų iplaukus nepalyginamai didesnės už mano. Todėl mečiau šią mintį ir įėmniaus kitų darbų. 2011 m. žiemą, slidinėdamas Šveicarijoje, susipažinu su moterimi, dirbusia edukaciniame Nacionalinės galerijos skyriuje. Ji buvo mačiusi mano filmų ir pasiteiravo, ar manęs nedominantu Nacionalinė galerija. „Be abejo“, – atsakiau. Ji supažindino su galerijos gidais, parodė restauracijos skyrių, ir savo paties nuostabai ištariau: „Gerai.“ Tris žemos mėnesius čia praleidau kartu su Johnu Davey, priuki operatoriumi, su kuriuo kartu sukūrėme jau 27 filmus. Per tuos tris mėnesius sukaupėme 170 valandų medžiagos, tada 13 mėnesių monetavau. Panaudojau vieną šešiasdešimtają sukauptos medžiagos dalį.

Kai įžengiate į tokio pobūdžio institucijas, kas Jums svarbiausia?

Vienintelis mano noras – surusti gerą filmą. O tai yra lyg lošimas Las Vegase, nes niekada nežinai, kokia korta iškris. Aš nieko nerežisuoju. Filmuodamas atlieku tyrimą. Svarbiausia mano užduotis – sukaupti daug medžiagos ir sugalvoti, kaip ją sumontuoti. Tad pradžioje neturiu jokių idėjų, tik viltį, kad pavyks su-

kaupti pakankamai medžiagos filmui ir ji užbaigti. O temos ima rastis tik kokį šeštą ar septintą montavimo mėnesį. Ir tik sumontavęs visus epi-zodus, kuriuos manausi galésiantis panaudoti, pradedu galvoti apie struktūrą. Negaliu pradėti nuo abstrakcijų. Turiu įsiavizuoti galimą seką, santykius tarp epizodų, kad vienas prisūsakytų kitą. Idėja, jei filmas turi idėją, atsiranda kaip šio proceso pasekmė.

Kokios temos kilo škark?

Manau, kad bet kokį vykusį filmą suvokiamė dviem lygmenimis – tiesioginiu ir abstrakčiu. Tiesioginis lygmuo veikia, jei apskritai suprantame, kas sakoma, kas vyksta, apie ką filmas. Abstraktusis lygmuo – mintys, kurias siūlo epizodai. Tikiuosi, kad šis filmas yra reportažas apie Nacionalinę galeriją, apie tai, ką sužinojau per tris čia praleistus mėnesius, ir trylika mėnesių medžiagos studijų.

Mintys, kurios, tikiuosi, kils žiūrint filmą, susijusios su labai skirtingu meno formų santykiais: filmų, paveikslų, poezijos, šokio, teatro. Visas šias formas sieja apibūdinimo, metaforizavimo klausimai. Dauguma Nacionalinės galerijos paveikslų pasakoja istoriją. Filmas taip pat pasakoja istoriją. Bandžiau suprasti, kaip filmuoti paveikslus. Nusprendžiau, jei tik bus galimybė (jā turėjau 85 proc. laiko), filmuoti patį paveikslą, kad paveikslas užpildytų visą kadrą. Kad nematyume rémo, sienos, kertelės, kurių identifikuotų. Manau, taip paveikslas atgyja. Be to, naudodamas skirtingus lešius, galiu sukurti serijas iš to paties paveikslų detalių – tokiu būdu rodomas paveikslas tampa panašus į filmą. Yra dar puikių Nacionalinės galerijos gidių pasakojimų įvairiems lankytojams: pradinukams, gimnazistams, suaugusiams. Taigi filme yra paveikslų, paveikslų istorijų ir sąsajų su kitomis meno formomis. Tokia, mano manymu, būtų ta idėja, nepaisant tiesioginio įvairių galerijos skyrių vaizdavimo.

Estate teigės, kad savo filmuose prisiimate marginalių, neturinčių galimybės kalbėti visuomenės figūrų balsą. Šiame filme žmonės kalbėti tikrai gali ir ne tik apie save!

Taip, net ir tie iš paveikslų. Tačiau manau, kad kartais žmonės klaidingai suvokia mano veiklą. Jiems atrodo, kad tai ne Fredo Wisemanu filmas, jeigu nekalbama apie vargšus, išnaudojamus žmones. Man atrodo, kad darau ne tai. Be abejo, „Titicut Follies“ yra apie kalėjimą, ta vieta siaubinga. Reikėtų būti absolūciai nejautriam, kad nevaizduotum ten egzistuojančio siaubo. Tačiau visuose savo filmuose stengiausi parodyti filmuojamos vietos sudėtingumą, jos nesuprantinti, nes tai būtu pernelyg lengva. Manau, vienodai svarbu rodyti jautrius, gerus, protingus, geranoriškus žmonių poelgius, kaip ir siaubingus, blogus, manipuliatyvius. Nors tikiuosi, kad

„Nacionalinė galerija“

tis“, „manipuliatyvus“ naudoju teigiamą prasme, nes tai iš tiesų apibūdina mano veiklą. Mano filmai labiau primena romaną nei žurnalistiką. Gerame romane tiesiogiai neteigiamą, ką turėčiau galvoti apie žmones, apie kuriuos skaitau. Tai daroma netiesiogiai – dialogu ir stiliumi, kuriuo veikėjai yra apibūdinami. Man atrodo, kad darau kažką panašaus. Tai nereiškia, kad filme neegzistuoja nuomonė, tačiau ji išreikšta netiesiogiai, per struktūrą.

Ne vienas Jūsų filmas, net gal ir visi, rodos, tykiai juda iki kokios nors nepaprastos akimirkos, beveik apreiškimo. Tokių žiūrovus žavinčią ištrauką pilna „Youtube“. Ar bus jū ir šiame filme?

Nenoriu užbėgti už akių. Pasakykite man po filmo.

O jei reikyt paminėti bent vieną? Paminėčiau bent keletą!

Papasakokite apie darbą su operatoriumi Johnu Davey. Ar nurodote, ką jis turi daryti, ar nusakote gaires?

Žinote, taip seniai kartu dirbame, kad esame lyg pora. Užtenka antakius kiltelti ar staigiai žvilgelėti, ir viskas aišku. Šitaip bendrauojame dieną, filmavimo metu, o vakarais daug šnekamės apie įvairiausias filmavimo galimybes.

Teigéte, kad pagrindinis dalykas filme – montažas...

Gali turėti puikios medžiagos ir ją sugadinti montuodamas. Svarbus kiekvienas elementas: kameros darbas, garsas, montażas. Naturėdamas gero kadro, nepadarysi gero filmo. Tačiau montažas yra metų darbas. Šiuo atveju tai 170 valandų redukuojamas iki trijų.

Taigi svarbiausia yra suvokti, „ar yra filmas“?

Kiekvienas filmo montavimo procesas primena maniakinę depresiją. Vieną dieną manai, kad tai – pats nuostabiausias dalykas, pats geriausias kada nors sukurtas filmas. Kitą dieną suprantai, kad tai – gryniausias šlamštas. Ir nė viena nėra tiesa. Vienintelis būdas – sėstis ant kėdės ir intraveniškai vartoti filmą.

Kaip jums pavyo šia išskirtinai britiška institucija sudominti pasaulį?

Nežinau, kaip atsakyti į šį klausimą. Tai visiškai nesusiję su britų auditorija. Mano tikslas visada būna sukurti kuo geresnį filmą iš turimos medžiagos, parodyti pasauliu ir žiūrėti, kas bus.

Paskutinis klausimas. Koks kitas projektas?

Šiuo metu užsiūmu dviem dalykais. Prancūzų radijui kuriu 80 min. laidą apie amerikiečių poetę Emily Dickinson. Ir su choreografu statome baletą „Titicut Follies“ motyvais.

Nekantraujuji pamatyti!

Aš irgi!

PARENGÉ AGNÉ MACKEVICIŪTĘ

Tiesiai į dangų

Algimantas Kezys (1928–2015)

Prieš keletą metų teko susitikti su žymiu fotografu ir lietuvių išeivijos veikėju Algimantu Keziu Čikagoje, o tiksliau – šalia šio miesto esančiaiame Stiknių kaimo. Taip Čikagos priemiesti Stickney Village, kuriai me gyveno, lietuviškai vadino patas fotografas. Šių metų vasario 23 d. sužinojome, kad ilgas ir turiningas A. Kezio gyvenimas nutrūko. Tačiau šios žinios sukeltais liūdesys buvo šviesus – su kolegomis fotografais čia, Lietuvoje, dalinomės tik šiltais atsiminimais apie A. Kezį, tarsi jis vis dar būtų tarp mūsų.

Tie, kuriems teko nors trumpai bendrauti su vienu ryškiausiu lietuvių fotografiu, prisimena jo atvirą asmenybę, gebėjimą beveik vaikiškai džiaugtis aplink esančiąs žmonėmis ir nesureikšminti savo veiklos bei kūrybos, kuri pelnė autorui tarpautinių pripažinimų. Tokius išpūdžius atmintyje ir sirdyje šiandien tikriausiai nešiojasi daugybė žmonių, kuriuos A. Kezys sutiko aktyviai dalyvaudamas išeivijos kultūriniam gyvenime bei lankydamas Lietuvos. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje emigravę į Vakarus, 1950 m. A. Kezys atvyko į Jungtinės Amerikos Valstijas, kur išstojo į Jézuitų ordiną ir vėliau buvo išvientintas kunigu. Tačiau A. Kezio veikla lietuvių bendruomenėje neapsiribojė dvaisininko pareigomis. Fotografas Čikagoje išteigė Lietuvių fotoarchyvą, Amerikos lietuvių bibliotekos leidyklą, vadovoja Jaunimo centrui, miesto centre veikusiai galerijai, rengė joje lietuvių bei kitų tautybių

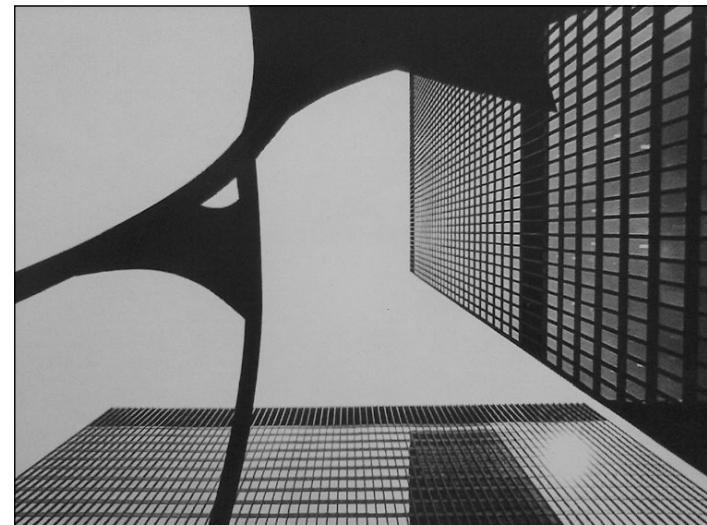
menininkų parodas, leido fotografių albumus bei knygas apie lietuvių išeiviją.

Kita vertus, A. Kezio kultūrinio akiračio neriboję vien lietuvių bendruomenės gyvenimas. Fotografas teigė siekė lietuvių autorius pristatyti daugiataučiamie ir daugiakultūriniam kontekste. Paties A. Kezio kūryba taip pat vertinama ne tik jo tautiečių JAV ir tévynėje. Nors fotografuoti jis pradėjo dar prieš emigraciją, bet rimčiau kūrybine fotografiija susidomėjo jau Amerikoje. Dar būdamas teologijos studentu, A. Kezys buvo paskirtas rengti užsiémimus vaikams tévų jėzuitų organizuotoje lietuvių berniukų vasaros stovykloje, kur įrengė fotolaboratoriją ir émė vaikus mokyti fotografijos. Nuo tol iki pats atostogų metu nesiskirdavo su fotoaparatu. Pirmają asmeninę parodą A. Kezys surengė 1963 m., o 1965 m. jo fotografijos jau eksponuotas Čikagos meno institute (*The Art Institute of Chicago*). 1966 m. Čikagos Lojolos universitetas (*Loyola University Chicago*) išleido pirmąjį A. Kezio fotoalbumą. Po to sekė parodos išvairose JAV vietovėse, Europoje, Japonijoje ir kitose pasaulelio šalyse bei kasmetinės jo darbų ekspozicijos Lietuvos.

Labiausiai lietuvių fotomeninininkai išgarsino Čikagos ir kitų Amerikos didžiųjų miestų fotografijos. Nepriekaištingos kokybės nespalvoti didmiesčių ir jų architektūrinės detalių atvaizdai, jamžinti neįprastais rakursais, ilgam išimena išraiškinga, o kartu griežta ir lakoniška estetika,

Savitas A. Kezio „fotografinis matomas“ urbanistinę aplinką kai kurios fotografijose paverčia kone abstrakčiomis kompozicijomis. A. Kezio fotografijas galima lyginti su geriausiais praėjusio amžiaus pirmos pusės modernios fotografijos pavyzdžiais, tik lietuvių darbai sukurti jau kitu laikotarpiu ir kitomis istorinėmis bei kultūrinėmis aplinkybėmis.

Žinoma, turtingame A. Kezio kūrybos archyve yra ir visai kitokio pobūdžio darbų – lietuvių išeivijos veikėjų portretų, aktų, lietuviškų angelų skulptūrų atvaizdų ir kompiuterinėmis programomis apdorotų fotografijų. Jame galima atrasti ir iki šiol mažai žinomų, albumuose nepublikuotų ankstyvųjų, XX a. 7-ojo dešimtmecio pradžios fotografijų iš kelionių po JAV. „Kai išsilaisvinau iš studijų ir pradėjau vasaros atostogas planuoti su fotoaparatu, pasileisdavau skersai Ameriką, iš Čikagos į Los Andželą ir pakeliui mačiau daug fotomégėjui nuostabų dalykų. Dažniausiai tai būdavo seni miestukai pirmųjų ateivų, kurie keliaudavo iš rytu į vakarus. Būdavo egzotika pamatyti Amerikoj kaimą [...]“, – prisiminė A. Kezys (citata iš Romualdo Požerskio ir Tomo Pabedinsko filmo „Susitikimai Stiknių kaime“, 2012 m.). Šios lietuvių autorius kelionės vyko vos keteti metų vėliau nei Roberto Francko klajonės senu automobiliu, kuriu metu jis sukūrė garsią savo seriją „Amerikiečiai“ („The Americans“, 1958). Nors jau ankstyvuosiuse A. Kezio darbuose ryškėjo savitas, kitoks nei to meto amerikietiškai fo-

Algimantas Kezys, „Alexander Calder's Stabilis“, Čikaga. 1982 m.

tografijai būdingas braižas, ši jo kūrybos dalis galėtų įdomiai išsilieti į anuomet aktualią ir iki šiol démesio sulaukiančią „kelio fotografijos“ kryptį.

Pašaukimas fotografijai ne visada būdavo lengvai suderinamas su būsimo dvaisininko keliu. „Man iš-metinėdavo [...], sakydavo – kunigas ir tapo fotografu. Spaudavau jiems tiesiai į akis ir nežiūrėdavau, kad jie man tokius priklaistus daro. Tais laikais turėjo viskas būt labai koretiška [...]. Bet užsidėjau marškinius, niekam nesakiau, kad kunigau [...], ir dariau, kas man patinka – būtent fotografavau“, – pasakojo A. Kezys. Ilgainiu fotografinių užemė svarbiausia vietą A. Kezio gyvenime, o kunių gystės menininkas atsisakė.

Galbūt kruopščiai A. Kezio namuose saugotame jo negatyvų ir autorinių atspaudo archyve laukia dar ne vienas atradimas. Tačiau dabar klausimas, kuris lietuvių fotografų bendruomenei seniai nedavė ramybės, tampa dar aktualesnis: koks bus tolesnis šio archyvo likimas? Kai

aldu Požerskiu lankémės pas A. Kezį, autorius pritarė minčiai, kad vias jo kūrybos archyvas turėtų būti saugomas vienoje vietoje, neišbarsytas po privačias kolekcijas ar įvairias institucijas. Fotografas taip pat džiaugėsi pasiūlymu perduoti kūrybą Lietuvos nacionaliniams muziejui. Tačiau A. Kezio valios išsipildymas dabar priklausys ne tik nuo Lietuvos gyvenančių jo buvusių kolegų, bičiulių ir institucijų, bet ir nuo JAV gyvenančių fotografo artimųjų.

Vis dėlto jau dabar galime būti tikri – daugybė albumų, knygų, atvirukų ir kitų leidinių publikuoti A. Kezio kūriniai liko su mumis. Neišblės ir kiekvieno asmeniškai išgyventas nuoširdaus bendravimo su fotografu džiaugsmas. Man įsiminė tarp daugelio apdovanojimų, raštų ir fotografijų A. Kezio namuose prie sienos prisegtas paprastas popieriaus lapelis su užrašu: „Tu keliaus tiesiai į dangų“. Tikiu, kad A. Kezys kaip tik ten atrado grožį ir prasmę, kurių ieškojo fotograuodamas žemiskios kelionės metu.

TOMAS PABEDINSKAS

3 ir 2

ATKELTA IŠ 1 PSL.

klausimus. Sugretinami inspiracija – Meelio „Gyvenimo pokyčiai“ – ir išdava – Vahtros „Panašumas ir reprezentacija“. Inspiracija – iš nulii suformuoti apskritimai ir pusapskritimai, slenkantį ritmu klojami vienais ant kito ir suformuojantys optinius erdvės bei mirgėjimo efektus – tuo remiasi ir tipografinius muaro efektas. Išdava išjudina inspiraciją – instalacijoje matome persidengiančios rastinės struktūros videokilpą, projektuojamą ant grindų, taip pat dviluoksnio audinio „sielenę“, banguojamą ventiliatorių keliama vejó, dėl ko susidaro mirgėjimo efektas. Prie paskutinio instalacijos elemento judėjimo teisė atitenka žiūrovui, nes rastrinė struktūrą primenančio skytėto metalo lakšto stulpas, suformuotas tarsi spiralė, mirgėjimo efektą surukia tik žiūrovui judant aplink jį. Ant sienos pakabintą matome šio „erdvinių rastro“ fotografiją, į kurią žiūrėdami galime išsiptinti, kaip rastrinė struktūra susiformuoja fotospaudoje. Šioje salėje matome, kaip patyręs grafinės spaudos profesionalas ramiai stebi entuziastingo jauno fotospaudos specialisto eksperimentus. Būdami žiūrovais šioje salėje patiriamo me-

dijų, žiūros tašką ir savo kūnų santykio su meno kūriniu įvairovę.

Kiemelyje atsidūrusi Farkaso fotoinstalacija „Nuslūgimai“ (2014) perteikia parodos ir ŠMC kuratorių džiaugsmą iš naujo atrasta juniamajai ekspozicinei erdvėi, o ne pailgo dialogus. Faktūriška žemės potvynio fotografija gražiai sužaidžia su skirtingomis ŠMC kiemelio faktūromis, o apskritai šis sprendimas leidžia žiūrovui pailsči, trumpam grįžti į geografinę-klimatinę realybę ir persiunginti į kitos logikos reikalaujančią tolesnę salę.

Antrasis dialogas – tarp Meelio ir Farkaso – kur kas kompleksiškesnis, iš pirmo žvilgsnio pagrįstas kiek prieštarininga logika. Čia eksponuojami Meelio „Klubas“ ir pavieniai šilkografijos atspaudai, suformuoti iš žodžių bei raidžių. Pagal konkretiosios poezijos taisyklės įraides ir žodžių žvelgiama kaip į formalius ženklus, siekiama kuo labiau panaišinti senas jų reikšmes, kuriant nematytas formalias ir semantines naujas. O Farkaso instalacijoje žodžiai sudaro reikšminius sakinius. Ant sienų matome išremintas knygų atvaizdų fotografijas: dešinėje atvarto

pusėje – architektūrinio maketo erdvų detalių fotografijos, kairėje – sankinis, tarsi susijungiantis su kitu atvaizdu sakiniu, o jie visi kartu kuria sunkiai suvokiamą, bet vaizdingą ir pamokantį pasakojimą. Eidamas nuo vieno prie kito atvarto aptinkti gyvenimiškas, filosofines, vulgarias metaforas, vyro ir moters veikėjus bei (galbūt) jų santykį aiškinimą. Tačiau „bibliotekoje“ – instalacijos daileje salės centre – randi sudėtą gausybę vienodų knygų, taip pat sudarytų iš architektūrinio maketo fotografijų ir tekstu derinių. Pagrindinis knygų „bibliotekoje“ skirtumas nuo išremintų – jose sakinių parinkti kuo abstraktesni, nevaizdingi ir nemetaforiski. O knygos tarpusavyje skiriasi vieno žodžio pavadinimais ant knygos nuo garčiels.

Čia pradeda aiškėti šio projekto tikslas – Farkasas siekė aptiki minčių formuluotės mechanizmą. Projektas „Akivaizdi neišvengiamybė“, įkvėptas amerikiečių rašytojo Bruce’o Duffy’aus romano „Pasausis, kokių jų radau“ („The World as I Found It“, 1987), laisvai interpretuojančio filosofų Ludwigo Wittgensteino, Bertrando Russello ir G.E. Moo-

re’o gyvenimus ir filosofines idėjas, Venecijoje užemė penkių kambarių butą ir sudarė sudėtingą, bet kartu gana jaukią, „naminę“ struktūrą, kurioje buvo lengva „išigventi“ ilgesniams laikui ir mėginti aiškintis kalbos filosofijos niuansus. Architektūrinis maketas, pateikiamas fotografijose, – tai Wittgensteino savo seserai statyto namo maketas. Namas statytas ilgai ir projektuojant ne pagal naudojimo patogumą, bet pagal Wittgensteino kalbos filosofijos loginius apmąstymus. ŠMC pristatoma projekto dalis ir erdvinis šio projekto pojūtis, per kurį patiriame, kad mintis „statoma“ kaip architektūrinė konstrukcija (fotografijose matome laiptus, sienų kampus, durų angas ir kt.), čia nėra kuriama, dėl to, mano galva, projektas tampa itin sunkiai perskaitymas. Be abejio, lieka minties vaizdumo ir abstrakumo santykis, sujungiantis šį projektą su formaliais ir semantinių tekstimais Meelio eksperimentais, kai gali dėliodamas prasminės abstrakcijas iš knygų pavadinimų bandyti perprasti vaizdingesnį pasakojimą išremintuose atvaiztuose. Šioje salėje patyręs grafinės semantikos

profesionalas stebi taip pat patyrusį struktūrinės semantikos specialistą, bet intensyvus dialogas tarp jų neuziemeza.

Čia metas grįžti prie trečiojo dialogo, galinčio atsirasti galvoje išėjus iš parodos, – erdvinius ir konstruktivus „Akivaizdžios neišvengiamybės“ aspektas galbūt labiau išryškėtų atsidūrus šalia Vahtros optinių-erdvinės objekto. Prisiminė, kad meno kūrinių suvokimui kartais reikalingi ir mūsų kūnai, suvoktume, kad architektūrinio maketo fotografijose kūnų ar veikėjų néra, nes čia viskas skirta galvoms. O rastro struktūra mums primintų apie semantinių struktūrų persiklojimus. Tad nors ši paroda lietuviškam kontekstui parodo puiķų pavyzdį, kaip tyrimu paremtose parodose naujai atrastus modernizmo ir postmodernizmo klasikus galima sėkmagingai iðeti į šiuolaikinio meno kontekstą ir megztį glaudesnius ryšius tarp kartų, vis dėlto tolygiai diskusijai sukurti jai trūksta tolygaus dėmesio visų kartų atstovams.

Paroda veikia iki kovo 18 d.
Šiuolaikinio meno centras
(Vokiečių g. 2, Vilnius)

Psichogeografinė kelionė vaizdais

Maršrutas: Vilnius–Kaunas–Marijampolė–Vilnius

Agnė Narušytė

Psichogeografines keliones išraido Guy Debord'as. Tai lyg plaukimas pasroviui, bet pasiūmės emocijinę sekstantą, kuriuo reikia tiksliai nustatyti sąmonės koordinates, kai atvykti į kokią nors vietą – apskaičiuoti dvasinę ilgumą pagal dangaus šviesulių aukštį. Vietai ir jų patirtis galima segti į vieną tekstą, nereikaliavant pasakojimui būtino nuoseklumo. Asociacijos ir jausmai ištinkapusiai atsitiktinai, prasmė susikuria pakeliui – neplanuotai, bet neišvengiamai. Net tada, kai kelionė turi iš anksto numatyta tikslą, kaip Willo Selfo ejimas iš Londono į Niujorką su reikalais („Psychogeography“, 2007). Ir mano kelionės tikslas buvo aiškus – vasario 27 d., penktadienį, vykau į Vilnius iš Kauną, kur turėjau dalyvauti Vytauto Pletkaus knygos pristatyme, paskui pernaktoti, o ryte važiuoti į Marijampolę pažūréti Remigijaus Pačėsos parodos. Taigi – keliais, Dao, tékmé, dreifavimas, bet iš anksto žinant, kur šis minčių srautas įtekės.

Traukinyje Vilnius–Kaunas

Žmonių prilipo daug, visi – į antrą klasę apačioje. Mane prie lango prispaudė dvi moteriškės. Viena – putli, čežanti odine striuke, žybčiujanti auksinius auskarais, mosuojanti ilgais violetiniais nagais. kita – aukšta, džinsuota, trumpai nukirptais nespalvotais nagais, po kaklu pasiūsiuši fovistinę skarelę. Kad neapžiūrinėčiau, išmeigia akis į vaizdą už langą, bet peizažą užstojos spylgiuočių sieną, kapojama proskynomis, elektros laidų, stulpų ir keiliukų dryžiais – begarsiu plazdančiu ritmu. Taip ir užsnūdau. Per miegus girdėjau, kaip mano bendrakeleivės kalbėjosi apie gyvenimą barakuose, „užpilamą“ sriubą ir šaudymo paškaitas. „Rytoj eisiu medžioti, kiekvieną dieną eičiau – medžioklė man viskas, nuo vaikystės.“ Balsas priklauso tai su skarele. Iš nuostabos pramerkiau vieną akį: ant violetinio nago žybčiojo blizgučiai ir juoda rūta – auksiniame pakabuke. Galutinai pažadino televizinį vyro balsas: „Jums skambina „Lietuvos garbė“. Sakykite, prašom, apie ką jūsų mama svajoja... Keliuką į jos namus sutvarkyti? Kiek žmonių tuo keliu naudojasi?... Jūsų mama ir tas diedukas, daugiau niekas?... Bet, sakykit, gal ji svajoja ką nors pamatyti, kur nors nuvažiuoti?... Ne? Tik keliu reikia?... Ką gi...“ Traukinys įvažiavo į tunelį ir pokalbis nutrūko.

Laikinų vietų galiojimo laikas

Kaune lijo kiek stambesnias lašais nei Vilniuje. Prie stoties iškart prislegė pilkas rutinos blokas, kurio tipiška garsinė išraiška – šlapiai asfaltu prašniokšiantis transportas. Ovaizdinė – niūri požeminių perėja, prie užuolaidų parduotuvėlės laukė išstatytos šlapios užuolaidos, virš kažkokios ištaigos kybančios purvinos Lietuvos ir Europos Sajungos

vėliavos. Méginau gelbtis įsivaizduodama būsimą pavasarį. Bet žali buvo tik rinkimų plakatai, mēgine įsiteikti dirbtinėmis šypsenomis – bergždžiai. Nuo tos piniginės atakos pabėgau tik įsukusi į Laisvės alėją. Priejau sankryžą, sustojo automobilis. Sustoja ir aš. Kokią minutę stovėjome žiūrėdamos viena į kitą (vairavusi moteris lėtai laižė ledus), kol atsibudau dar kartą: esu ne Vilniuje, citi galima drąsiai. Taip ir nebesustojau iki pat Rotušės aikštės, žvilgsniu braukdama per vitinas, čia pat viską užmiršdama.

„Kur dedasi užmiršti vaizdai?“ – perskaičiau Eglės Ulickaitės klasių galerijoje „Meno parkas“. Prieš porą metų mačiau jos tapybos ciklą apie sovietmetį, kuris nesileidžia užmirštamais – išsaugo save daiktose, žmonių mastysenoje – ir nuorodomis į Eglės kartai nežinomą kodų knygelę rašo dabartį, prieštaraujančią sau pačiai. Teptuko brūkšnais jis reagavo į tikrovę, kurioje praeitis jaučiama kaip pozeminių procesų dundėjimas, nuolat grasinantis prasiveržti ir nušluoti deklaratyvius dabartinės – „atviras“, „pilietynas“, „teisinės“ – visuomenės statinius.

Dabar Eglė eina toliau – už politikos ribų, į kasdienybės kolektyvinę atmintį, kuri tarsi neturi reikšmės: mokytojų kambarys, tuščias baseinas, kampuotas žalias fotelis, kažkieno batai, primynė Baltą užuolaidą, laiptinė su durimis, ant kurių kabos lentelė „posta“, o kreida užrašyta „+K+M+B“... Šie praeities blyksniai yra tarsi fotografijos iš svetimo albumo, abstraktūs atminties formatai, į kuriuos galima įlieti save. Kol to nepadarai, jis praslenka kaip tušti erdvės veidai. Eglė sustabdo įtraukinių, greitai lengvai brūkšnais iškloja jų paviršių ant drobės – suteikia materialų pavada, net kartais priklijuodama architektūros detalę: koloną, garsą sugariančio sienos blokelio nuolaužą. Taip ji kaupia vietų, kuriose išgyveno praeities šmékstelėjimą, kartoteką: „vietovaizdžius – locus memoriae, žyminius daugiasluoksnio laiko esatį dabartyje. Ir būtent tas dabartiškumas yra jų neamžino galiojimo laiko įrodymas.“ Kur jos dedasi pasibaigus galiojimo laikui? Supūva? O dabar išstatytos galerijoje su „akcijine“ nuolaida? Kad jas akimis suvalgę pratęstume Eglės vidaus atminties galiojimo laiką? Iki šiol dykinėjusi galvą prisiimusi klausimų, lipu žemyn fiksuodamą mažus pojūčius: sukimosi ašies link siaurėjančių laiptų vėduoklę, apacijoje sečindinius merginų žalius nagus ant balto telefono korpuso, vyšninę freską virš Farmacijos muziejaus vartų – vienas vienės mentalinėmis fotografijomis, dabar jau padengtomis pilkšvokais Eglės potėpiais.

Staiga jas peršviečia Kauno fotografijos galerijos langai, juose – Algimanto Kunčiaus paroda „Sekmadieniai prie jūros“. Vaiski šviesa,

Eglė Ulickaitė, „Kolona“. 2014 m.

mažyčiai ant smėlio ir vandens išbarsytį kūnai... vėjo klostomas bangos, smėlio kauburiai ir gėlėtos suknelės... šioje visutinio atspalvaidavimo masėje lyg vafliai traškančios detalės... laikini trumpai galiojančių būtybių junginiai ilgaamžėje vetejo... visa tai – vitaminas žemos pabaigoje išsekusių organizmui (apie parodą skaitykite Ugnės Makauskaitės „Odė vasařai“, „„pilietynas“, „teisinės“ – visuomenės statinius.

„Tuščėjimas“ pilno salėje

I Vytauto Pletkaus knygos „Tuščėjimas“ pristatymą susirinko netiketai daug žmonių, ypač – jaunu. Į ją sudėtos atminties vėtos – tikra priešingybė tviskantiems Kunčiaus vaizdams, supantiems šį ilgiau ar trumpiau galiosiančių kūnų susibūrimą. Už stalo susėdo visa knygos komanda: pats autorius, sudarytojas Vytautas V. Stanionis, knygos menininkas Tomas Mrazauskas, procesui vadovavęs Gintaras Česonis ir aš, parašiusi nedidelę esę. Tomas ją idėjo į ryškiai geltonus puslapius – tarsi spindulį pajuodusio sidabro prisotinioje knygoje. Nors mano tekstas nespindulingas – pavadinai jų „Kartėlio prieskonial“, tačiau spalvos reikia kaip prieskonio pačiam kartėliui, tarsi pamušalo Pletkaus matymui. Jų traukia yrančios tvarkos įrodymai – jis žengia į šalį jų ieškodamas net pačiose gražiausiose vietose ir užfiksuojantys detaliai: juoda katė stūksa tuščiamė „Smetonas turguje“, laiskų dėžutės išvemia reklaminius lapelius, galima prasiskelti galvą į kolūkio pavadiniu „DRAUGAS“ cementinių pavirių. Jo ciklas „Teritorijos“ – tai vietas, kurios galiojimo laikas jau akivaizdžiai pasibaigę. Irimo ženkli jis randa net Nidoje – prie pažudusio cementinio pastato ant šlapio asfalto suversti tušti buteliai, tarsi Ariadnės siūlas nutisusi žarna. Pasaulyje pagal Pletkų ir Nida, ir viena Lietuva yra „Neperspektyvus projektas“, „degradavęs jau kūrėjų sąmonėje“, kaip pasakyti Alfonsas Andriuškevičius. Sie žodžiai pirmiausia buvo skirti Vytauto Balčyčio objektams. Jau galima sudaryti didžiulę kolekciją iš Lietuvos foto-

grafų užfiksuotu vietu, kuriose vis išliekanti praeitis „gadina“ dabarties vaizdą zonos patirtimis.

Tačiau Pletkaus kartelis nuosekliausias. Jis dengia ir, deja, mirštanti kultūrą, ir, laimei, apleistas sovietų karos mašinos liekanas – Kelmų raketinės bazės starto aikstelę, paminklą su penkiakampe žvaigžde Vaškuolėnuose, tualetu sienos griuvėsius Karmėlavos raketinėje bazėje, Kazlų Rūdos karinį aerodromą, blizgantį branduolinių galvučių saugyklos šoną Gulbiniškių miške ir t.t. Pletkaus fotografijos šias vietas pritvirtina prie dabarties – kaip priminimą apie beprasmybę, iš jo, kaip ir iš kitų vyrų, pavogusių laiką.

Ko tik neišgirsta „Skliautai“

Kiek teko dalyvauti, visi atidarymai ir pristatymai persikelia į tą pačią kavine: ...paragaukit kepto sūrio su burokais – jų nemégstu, bet labai skanu... kas gers vyno?... nebenoriu būti patrankų mėša... kaip patekai į Černobylį? Kaip tai kaip? Susémė ir išvežė... Kunčiaus paroda – stebulkas... Psychopatas su atomine bomba... kas bus, kai bombarduos? Slėpsimės bunkeryje. Bet ką rasim išlinde?... Bunkeriu yra tik trisdešimčiai procentų gyventojų. Na, dabar, kai daugelis išvažiavo, gal bus keturiasdešimčiai. Bet tikrai ne mums... tik jūs ten, Vilniuje, neišsirinkit žaliojo žmogeliuko...

Rytas – automobiliu į Marijampolę

Nepatingėjau: ant palangės, už kurios šeštadienį miega kažkokia kontora, padėjau gėles ir knygas, iš kuprinių išsiėmiau fotoaparatu ir nufotografavau grafitį ant sienos T. Daugirdo gatvėje: kartuvič, kuriose kybo žalias užbrauktas užrasas „19Ž44/ Kaunas“. Nežinau, bet įsivaizduoju, ką jis reiškia: 1944-aisiais buvo likviduotas Kauno getas.

Kaip detektyvė renku įkalčius, bylos pavadinimą dar sugalvosių. Pasukimės į Marijampolę, kuris susikonfigūruojantis į „shtai“. Jį kadravo langai. Į Vilnių parsivežu savą neužmirštų vaizdų kolekciją – keturių menininkų surinktą skirtinę Lietuvos vietose,

daržovių parduotuve. Miesto žydų bendruomenė sunaikinta. „Holokaustas mūsų kraštuose pasireiškė neregėtu žiaurumu, – skaitau knygoje „Senoji Marijampolė fotografijose“. – Per trumpą laiką kareivinių rajone, Rudžiu giraitėje buvo nužudyta apie 6 tūkstančius žmonių.“ (2011, p. 7) Knygoje liko tik žydų fotografų akimis matytas jaukus miestas: Jakobo Vinsdbergo, Judelio Fridbergo, Moisiejus Buhalterio, kurio mokinys Izraelis Bidermanas, laimei, iš čia laiku emigravo į Prancūziją ir pasaulio fotografijos istorijoje išgarsėjo kaip Ižis.

Gal dėl to, kad visa tai žinau, po galeriją vaikštau taip, tarsi ją puošiantis vitražas būtų paklotas ant grindų. Joje prigliausta JAV teatrės Beatričės Kleizaitės-Vasaris sukaupta išeivijos menininkų kūrinių kolekcija. Ankstoje erdvėje tirštai, keliaus sluoksniai su kabinti dėl dėmesio pešasi puikūs Vytauto Igno, Algimanto Švažo, Prano Gailiaus kūrinių. Priešais juos – dar vienas, laikinas sluoksnis, kurio ir atvažiavome pažūréti: Remigijaus Pačėsos jubiliejinė paroda (jo gimimo diena kalendoriuje pažymima tik kas ketverius metus, šiemet nebuvo), ją parengė menotyrininkė Laimutė Kriauskienė.

Fotografijos eksponuojamos ant juodos agroplėvelės, stikluose atspindi sinagogos arkiniai langai, trukdo žiūrėti. Bet matau: Pačėsos užrašytą žuvų ženkla, kuriam antrina ant asfalto išmėtyti mėlyno plastiko gabaliukai, apsnigtą klobą, virtusiu „Poeto kapu 2“, ir beveik visur – „shtai Mari“, tarsi žodinį pirštą, baksnojančią į pakelui iš namų į kažkur ir atgal pastebėtas vienos struktūras. Pačėsos Marijampolę mažai kas atpažintų. Nes jis fotografuoja ne miestą, o jo muziką, kurią atlieka namo sieną, geležinę krepšinio lentos kerėplą, ant balos užsidėjęs ledo greimas, rūko lašeliai ore, visai erdvės konfigūraciją, susiejantį dreifuojančią „as“ su kosminiu šviesulių judėjimu. Trupiausiai, tik vieną šviesos blyksnį, galiojantys „dabar“ igyja kietą padidala, kuri čiuopiantis žvilgsnis užsimiršta. Kick Pačėsa bevaikščiotų tomis pačiomis gatvėmis, jis pamato to vis naujas „laikinas vietas“ – jų skaičius begalinis (apie tai žr. mano straipsnį „Rašau antrą kartą“, 7 meno dienos, 2011 07 15). Jų atminties laikas pratęstas, galiojimo data nenurodyta, kaip ir Ulčickaitės, ir Kunčiaus, ir Pletkaus vaizdams.

Traukinys Kaunas–Vilnius

Šeštadienį jis buvo pustuolis. Monotonisko trinkėjimo neardė jokie pokalbiai. Pro langus slinko peizažas – kartais nupieštas plonais rūko potėpiais, kartais nešinas tolimumis figūrelėmis, kartais degradavęs, kartais susikonfigūruojantis į „shtai“. Jį kadravo langai. Į Vilnių parsivežu savą neužmirštų vaizdų kolekciją – keturių menininkų surinktą skirtinę Lietuvos vietose,

Kitokie filmai

15 „Kino pavasario“ filmų, kuriuos turėtų pasižiūrėti save gerbiantis „7md“ skaitytojas

Šie filmai nepasirodyti kino teatrų repertuarė, nes neskirti nei masinei, nei snobų auditorijai, jie nesiekia populiarumo rekordų. Tai – kitokie, dažnai kuklaus biudžeto filmai, nors jų autorai ir žvaigždės gerai pažįsta raudonųjų kilimų spindesi. Tai filmai žmonėms, kurie domisi ne tik kino raidos galimybėmis, bet ir tuo, kaip šių dienų kinas mato pasaulį ir mus. Filmai, kurių autorai turi ką pasakyti. „Kino pavasaris“ – bene vienintelė galimybė juos pamatyti dideliame ekrane. Sąrašą pateikiame abėcėlės tvarka.

„Antra mama“ („Que horas ela volta?“, Brazilija, 2015)

Apie ką. Apie temperamentingą geros širdies Val (Regina Case), turtingos San Paulo šeimos tarnaitę, kuri užaugino poros – gyvenimo būdo specialistės ir buvusio dailininko – sūnum. Šis jau baigė mokyklą, bet sekioja paskui Val tarsi šunelis, nes jaučia jos meilę ir rūpestį. Situacija pasikeičia, kai stoti į aukštąjį mokyklą iš provincijos atvyksta Val duktė Džesika. Ji užaugo toli nuo mamos ir jai visai svetima. Kuo toliau, tuo labiau Val šiurpina dukters pasitikėjimas savimi: Džesika jaučiasi lygi su šeimininkais. Iš to kyla daug komiškų situacijų ir progu pavarstyti apie klasius skirtumus, pinigų galiai ir jausmų ilgesį.

Kodėl. Šis Annos Muyaert filmas pelnytais sulaukė Berlinalės žiūrovų apdovanojimo ir neįtikėtinų ovacijų – jis sužadina tik gerus jausmus ir skatinia elgtis taip, kaip liepia širdis.

Kam. Mégstantiems filmus apie stiprius moteris, turintiems gerą humorą jausmą. Visiems, išskyrus snobus, kuriuos kine domina išgalvotas gyvenimas.

Du Lavo Diazos filmai: „Audros vaikai“ („Mga anak ng unos“, Filipinai, 2014) ir „Iš to, kas yra prieš“ („Mula sa Kung Ano ang Noon“, Filipinai, 2014)

Apie ką. „Audros vaikai“ – dokumentinis pasakojimas apie gyvenimą regione, kurį prieš metus nusiaubė uraganas „Jolanda“. Čia daug benamių vaikų, kurie bando išgyventi visų pamirštame pasaulio pakraštystę. Žmogus čia – tik nereikšmingas viagalės gamtos elementas.

338 minutes trunkantis „Iš to, kas yra prieš“ – vaidybinis pasakojimas, nukeliantis į XX a. 8-ąjį dešimtmétį, kai Filipinus valdė diktatorius Marcosas. Vargų kvartale prasidėda keisti dalykai – iš miško sklinda neįprasti garsai, matyt pakartos karvės, kryžkelė guli mirtinai nukraujančių žmonų. Įvedama karičinė padėtis.

Kodėl. Po netikėto pernykščio „Kino pavasario“ žiūrovų susidomėjimo Lavo Diazos filmu „Norte. Istorijos pabaiga“, trukusio beveik penkias valandas, matyt, nebercikia plėčiau pristatinėti vieno originaliausių šių dienų kino kūrėjų, sugėbantį parodyti, analizuoti ir dramaturgiskai tiksliai atskleisti nesenos istorijos sudėtingumą.

„Dzema Boveri“

Kam. Tiems, kuriuos domina, kaip šių dienų kinas apmasto praeities traumas. Besidomintiems katalykibės ir šiuolaikiškumo santykiai. Mégstantiems lėtą kiną.

„Chaucha“ („Jauja“, Argentina, Meksika, Danija, Brazilija, Prancūzija, Vokietija, JAV, 2014)

Apie ką. Chaucha – tai mitologinė laimės ir perteikliaus šalis. Daug ekspedicijų bandė rasti tą paslaptinę vietą. Visi išskotojai žūdavo pakeliui į žemšķių roju. Lisandro Alonso filmo veiksmas prasideda 1882-aisiais, kai į tolimaliai Patagonijos karinį dalinį iš Danijos atvyksta kapitonas Gunaras Dinesenas su penkiolikmetė dukterimi. Jis čia įsardabino inžineriumi. Aplink vyksta vadinančios „Dykumos užkariavimai“.

išsaugojo aistą literatūrai ir pirmiausia Gustave'ui Flaubert'ui. Apie Marteno kaimynystėje apsigrenčiusių anglų porą, kurios pavardė skambėja įtartinais pažystamai, – Džema (Gemma Arterton) ir Čarlzas Boveri (Jason Flemyng). Tačiau jaučioji Džema neskaito klasiką – ji nori pati gyventi savo gyvenimą.

Kodėl. Nors režisierė Anne Fontaine ir filosofas Pascalis Bonitzeras (jis – scenarijaus bendraautorius) gana snobiškai pašiepia savo personažus, iš šios komedijos neatimsi ironijos, lengvumo, žavesio bei žmogaus prigimties pažinimo.

Kam. Komedijų ir postmodernistinių žaidimų mėgėjams. Skaičiuojantiems „Ponią Bovari“. Mégstantiems istorijas apie jaunų moterų pasirinkimą.

„Chaucha“

mas“ – žiauri kampanija, nukreipta prieš regiono čiabuvius. Kai duktė pabėga su jaunu kareiviu, tėvas išsirengia jų pėdsakais. Palaipsniui ji vis labiau apima nuovargis ir panika.

Kodėl. Ir ankstesniuose režisieriaus filmuose žmogus kovojo su gamta, susidurdavo su paslaptimi. „Chauchos“ veikėjo kelionė – tai metafiziška kelionė į save, tikroji iniciacija į būties paslaptis.

Kam. Viggo Mortensenė gerbėjams. Klasikinio 4:3 kadro formato mėgėjams. Sugebantiems pasinerti į laukinės gamtos vaizdus. Magiškojo realizmo entuziastams.

„Dzema Boveri“ („Gemma Bovary“, Prancūzija, 2014)

Apie ką. Apie ne pirmos jaunystės buvusį paryžietį ir snobą Marteną (Fabrice Luchini), kuris tapo Normandijos miestelio kepėju, bet

nos Hoss filmo „Barbara“ gerbėjams. Hitchcocko „Svaigulio“ ir postmodernistinių užuominų entuziastams. Mégstantiems meilės dramas ir filmus, kalbančius apie tapatybės problemas.

„Eisenšteinas Gvanachuate“ („Eisenstein in Guanajuato“, Olandija, Meksika, Suomija, Belgija, 2015)

Apie ką. Apie pasaulinio kino klasicą Sergejų Eisenšteiną (1898–1948), kuris 4-ojo dešimtmecio pradžioje atvyko į Meksiką kurti filmą apie šalies istoriją ir revoliuciją. Pak Peterio Greenaway'aus, Eisenšteinas ten sutiko meksikietį antropologą Palominą, su kuriuo pagaliau praradaro savo nekalbytę.

Kodėl. Regis, šios žavios provokacijos tikslas – parodyti, kad „Šarvuocio „Potiomkino““ autorius buvo ne tik genialus kūrėjas ir paminklas, bet ir gyvas žmogus. Kartu tai filmas apie seksą ir kino galiai keisti pasaulį, juk neatsitiktinai filmo centras (laiko ir kitomis prasmėmis) – dviejų jo herojų suartėjimo scena. Ji rodo, kaip keičiasi lečiutinumo ribos ir mūsų laikais, nes tai, kas dar prieš porą dešimčių metų būtu pavadinta pornografija, dabar jau yra tik erotika. Juolab kad Eisenšteiną Greenaways'us rodo kaip šių dienų postmodernistą – genialų klouną.

Kam. Eisenšteinio gerbėjams, kurių gretos po šio filmo turėtų pagaušeti. Besidomintiems kino istorija, kurią verta nuolat atrasti iš naujo. Svarstantiems, ar postmodernizmas apskritai ir Greenaway'us konkretiai dar gali pakeisti kiną.

„Ką mes veikiamė šešėliuose“ („What We Do in the Shadows“, Naujoji Zelandija, 2014)

Apie ką. Apie tris vampyrus, kurių stengiasi normaliai gyventi, nors jieims ir ne vienos šimtas metų. Trys draugai nuoširdžiai mėgina prisitaikyti prie XXI amžiaus. Kamera sekia jų kasdienius veiksmus, pokalbius, kivirčus ir kelių šimtų metų prisiminimus – visa tai, kuo dažniausiai „minta“ televizijos situacijų komedijos. Vampyrai laikosi atokai ir tik vakarais išsina į naktinius klubus. Tačiau klausantis filmo personažų pokalbių sunku nesuabejoti, kad ir mirusioje širdyje gali gimiti jausmai.

Kodėl. Šios komedijos kūrėjai Tai-ka Waititis ir Jemaine'as Clement'as šaiposi iš visko ir visų, net filmavimo grupės buvimasis kadre galiausiai tampa absurdiku pokštą.

Kam. Negalintiems atsitraukti nuo televizoriaus. Tikintiems, kad komiškas vampyrų potencialas dar neišsemtas. Ižūlių filmų gerbėjams. Prisimenantiems Nosferatu, Drakulą. Nepraleidžiantiems nė vieno filmo apie tikrą vyrišką draugystę.

„Kūnas“ („Body/ Cialo“, Lenkija, 2015)

Apie ką. Apie teismo ekspertą, kuris negali susitaikyti su žmonos mirtimi, jo anoreksija sergančią

dukterį, kuri nekenčia tévo, ir psichologę, kuri perduoda mirusiu artimiesiems velionių laiškus. Filmas klausia, ar mūsų gyvenime dar liko vienos neįvardijamiesių pojūciams, keistiams atsitikimams ir tikėjimui anapusybe. Kodėl taip sunku gyventi vis labiau absurdiskoje tikrovėje.

Kodėl. Małgorzata Szumowska mėgsta provokuoti, todėl ir šiame filme ji rodo kūnus – negyvus, su kuriais susiduria tévas, bei išsekintus anoreksijos dukters ir jos nelaimės draugių, bet kalba apie nematomus žmones siejančius ryšius. „Kūnas“ rodo daugiauprasmę, nenuspėjamą šiuolaikinę tikrovę, kuri čia atsigrežia savo metafiziška puse, bet režisierė teigia, kad svarbiausia – egzistuoti realybėje.

Kam. Małgorzatos Szumowskos ir puikių aktorių Januszo Gajoso bei Majos Ostaszewskos gerbėjams. Vertinantiesiems juodą humorą. Mégstantiems filmus be aiškių atsakymų.

„Laisvės kalva“ („Ja-yu-eui con-deok“, P. Korčja, 2014)

Apie ką. Apie Kvon, kuri gržta į Seulą iš kalnų ir randa pluoštą japonų Morio laiškų. Jis nerašo datų, todėl Kvon bando suprasti laiškų chronologiją. Moris laukia mislinčių į laiškus neatsakančios merginos paprastame viešbutelyje, kurio šeimininkui patinka japonai, nes šie „mandagūs ir švarūs“, ir praleidžia daug laiko kavinėje „Laisvės kalva“. Visą filmą Moris skaito knygą apie laiko iluziją.

Kodėl. Režisierius Hong Sangsoon Lietuvoje dar žinomas menkai, nors yra vienas įdomiausių šiuolaikinių kūrėjų, vadintamas komiškosios antropologijos meistru. Kino istorikas Dawidas Bordwellas sako, kad režisieriaus stiliumi būdingas „dėmesys veikėjų santykiams ir jų kasdieniams veiksmams griežtai apibrėžtoje erdvėje (dažniausiai susitikus prie stiklinių alkoholio); jokių žinių apie veikėjų praeitį, siekius ir net jų dabartį; sąmoningai apeinami arba žodžiai nusakomi svarbiausi veiksmo momentai; gilenės psichologijos atsisakymas stebint veikėjų elgesį statiška kamera nufilmuojuose ilguose kadruose; konfliktą išsprendžiančio finalo vengimas; fabulos epizodiškumas“.

Kam. Mégstantiems filmus, kuriuose daug valgomą ir kalbamą. Subtilių detalių gerbėjams. Nebijantiems neįprastų filmų.

„Mažasis Kenkenas“ („P'tit Quinquin“, Prancūzija, 2015)

Apie ką. Apie ekstravagantišką ir burleskišką policijos tyrimą Prancūzijos provincijoje ir jaunų netikėlių gaujų, kuriai vadovauja mažasis Kenkenas.

Kodėl. Bruno Dumont'as ir komedia atrodo nesuderinami dalykai, nes filmu „Jézaus gyvenimas“,

Numanomi malonumai

Krësle prie televizoriaus

Lenkai sako, kad smalsumas – pirmas laiptelis į pragarą. Būtent taip arkivyskupas metropolitas Henrykas Gulbinowiczius atsakė į klausimą, kaip jam pavyko Vroclavo vyskupijoje saugomus milijonus „Solidarumo“ zlotų kardinės padėties metais iškeisti į dolerius. Tačiau tai – jau kita istorija. Waldemaro Krzysteko filmas „*80 milijonų*“ (*LRT Kultūra, 11 d. 21.35*) pasakoja apie tai, kaip „Solidarumo“ veikėjai sugebėjo apgauti saugumą, paimiti tuos pinigus iš banko ir perduoti saugoti arkivyskupui. Filmo siužetas, dauguma jo veikėjų – realūs, saugumas, be abejo, numanė, kur paslėpti pinigai, tačiau visa istorija iš tiesų primena amerikietišką trilerį. Net keista, kad filmas apie šią akciją, išsimenantį spalvingais net epizodiniams veikėjais, pasirodė tik 2011-aisiais. Kita vertus, smalsu būtų pamatyti lietuvišką filmą apie tai, kur Sausio 13-ąją dingo Lietuvos premjeras arba buvo slepiamias Lietuvos gyventojų suaukotas uksas, bet tokį niekas pas mus nekuria. Gaila, juk nuotykių būta, ir ne bet kokių.

Nujaučiu, kad filmų apie neįtiktinas Nepriklausomybės atgavimo istorijas sulauksim negreit, nes lietuviai link filmuoose save matyti tik didvyriais. Užtat vienas po kito randasi vis „popsiškesni“ pseudopatriotiniai filmai apie partizanus ir krepšininkus. Jie tokie panašūs, kad visai nenustebčiau, jei ateityje šios sąvokos taptų tapačios. Sakykite, ką

norite, bet kai filmai tampa tik „patriotinio auklėjimo“ įrankiu, pasekmės gali būti keičiausios.

Gaila, kad tokio „irankio“ neat sisakė kurti vienai šviesiausių ir ižvalgiausių mūsų atgimimo stebėtojų – švedas Jonas Ohmanas, kartu su Vineu Sruginiu ir Marku Johnstonu pernai pagaminę filmą „*Nematomas frontas*“, kurio televizinė premjera ivyks *LRT, 11 d. 16.15*. I 76 minučių filmą apie partizaninį pokario judėjimą Lietuvoje jie pabandė sugrūsti viską, kas tik siejasi su „nematomu frontu“: vežimus iš Sibirą, ginkluotą pasipriešinimą, sovietizaciją, didvyrių bei išdavikų pasakojimus, net Juozo Lukšos ir Niujolės Bražėnaitės meilės istoriją, kurią itin nesiseka mūsų kine – filmu lyg ir daug, bet nė vieno, vertodiniais veikėjais, pasirodė tik 2011-aisiais.

Kita vertus, smalsu būtų pamatyti lietuvišką filmą apie tai, kur Sausio 13-ąją dingo Lietuvos premjeras arba buvo slepiamias Lietuvos gyventojų suaukotas uksas, bet tokį niekas pas mus nekuria. Gaila, juk nuotykių būta, ir ne bet kokių.

Tokius filmus kurti, be abejo, skatinia siaubingais tempais degraduo-

jantis masinis skonis, juk tautos pamėgti filmai „Nepatyres“ ar „Moters meluoja geriau“ jo tikrai nelavinia. Užtat nenustebau, kai „Nematomą frontą“ pernai išsiuosė reklamavo iš televizijos ir „Žmonių“ žurnalų ne išlipančios ižymybės, turtingų vyrų išlaikytinės, verslininkai bei politikai. Matyt, tikrai verto partizanu kovų filmo dar teks palaukti. Kol kas tautą tik malonai kutens begalinis panasių filmų patosas.

TV1 švapkar (6 d. 22.45) pristato mo Guso Van Santo filmo „*Nenuoramos*“ (2011) lietuvių platintojai taip ir neparodė kino teatruose, nors ilgai žadėjo. Matyt, nusprendė, kad filmas netinka mūsiškei auditorijai. Iš dalies sutinku: tai naivus autorinius filmas, savaip žavus, bet ir kiek erzinantis, nes filmo herojus – patyres klinikinę mirtį bei autokatastrofoje praražečių tėvus Enokas pamėgo lankytis svetimose laidotuvėse. (Bet ar tai gali nepatikti lietuviams?) Ten jis susipažista su mirtinai sergančia mergina Anabele (Mia Wasikowska), taip pat laidotuviai mėgėja. Vaikinas nusprendžia padėti Anabelei pasirengti tam, kas neįvengiamu.

Gusas Van Santas kickvienam savo herojui padovanajo atskirą paaulį ir kartu su netrukus iš tikrųjų mirisius operatoriumi Harrisu Savidesu (1957–2012) sukūrė įsimintiną, nors ir nenuspėjamą reginį: nepaisant mirties artumo, iš jaunuolių sklinda keista šviesa ir ramybė, o

„Nenuoramos“

peizažai – vienas už kitą gražesni.

Labiau numanomus malonumus žada kiti savaitės filmai, kuriuose vaidina daug žvaigždžių: 2012 m. Heiterio Dahlios filmo „*12 valandų vilties*“ (*LNK, 9 d. 22.10*) herojė Džil, kurią suvaidino Amanda Seyfried, grįžusi namo neranda sesers. Mergina išsitikusi, kad ją pagrobė serinius žudikas. Policija ja netiki, tad narsioji Džil pati turės susigrumti su nusikaltėliu.

Mike'o Judge'o 2009 m. filmo „*Ekstraktas*“ (*LNK, 10 d. 22.10*) veikėjas turi nedideli fabrikėli ir daug problemų. Patartas draugo, jis nusprendžia atspalaiduoti. Kuo tokie norai baigiasi, ir pasakoja filmas, kuriame vaidina Jasonas Batemanas, Mila Kunis, Benas Affleckas, J.K. Simmonas.

Marcelo Langennegerio filme

„Gundanti klasta“ (TV3, 6 d. 01.20)

taip pat vaidina garsenybės – Evans McGregoras, Hugh Jackmanas, Michelle Williams. Istorija panaši – padedamas naujo pažistamo vienisas filmo herojus susipažista su idealia moterimi ir nesuprantą, kad su sidurė su mirtinu pavojumi.

Laimei, Franko Ozo filme „*Atlygis*“ (*LNK, 12 d. 22.10*) moteris visai kitokia (Angela Basset), o vagišius Nikas pažidžia neraštas taisykles – dirbtį tie vienam ir ne savo mieste. Dabar jis turi partnerį Maksą, kuris, regis, nori apdumti visus, bet ne tai svarbiausia, juk filmą, kuriame vaidina Robertas De Niro, Edwardas Nortonas ir Marlonas Brando, galima žiūrėti, net jei aktoriams jo siužetas taip pat bus neįdomus.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

tysi televizijos žinių laidose, kasdien pasakojančiose apie religinių fanatiškų nusikalstimus Afrikoje, ir kartu kuria jaudinančią istoriją apie parastus žmones.

Kam. Vertinantiesiems kino poeziją. Pasitikintiems Prancūzų kino akademijos sprendimu skirti „Timbuktu“ geriausio metų filmo „Cezari“. Besidomintiems Afrikos kinu.

„Užkadrinė balsas“ („La voz en off“, Čilė, Prancūzija, Kanada, 2014)

Apie ką. Apie 35-erių Sofiją (Ingrid Insensec), kurios gyvenime viskas ima klostytis ne taip. Bedarbė dviejų vaikų motina vegetarė nusprenžia paliki vyrą, atsisakyti mobiliojo telefono, interneto, televizoriaus. Kartu su vaikais Sofija grįžta pas savo tėvus. Tačiau netrukus jos harmoningo gyvenimo troškimas susiduria su kasdienybės problemomis: tėvas pareiškia, kad nori skirtis su motina, į Čilę grįžta bjauri sesuo, o vaikai reikalauja mėsos.

Kodėl. Cristiánas Jiménezas moka priversti išžiūrėti į save ne tik filmo personažus, bet ir žiūrovus.

Kam. Pamégusiems ankstesnį režisieriaus filmą „Bonsai“. Svajontiems apie harmoningą gyvenimą. Paulinos Garcia („Glorija“) gerbėjams.

„7MD“ INF.

„Ponas Terneris“

ATKELTA IŠ 8 PSL.

„Žmogišumas“, „Hadevič“, „Be šetono“, „Kamilė Klodel, 1915“ režisierius sukelia asociacijas su itin filosofiku, sudėtingu autorius kiniu. Režisierius sako, kad „komedia – tai tikras laikrodininko darbas“, bet ir šiame filme lieka ištikimas savo stilui.

Kam. Filosofinio kino kūrėjo gerbėjams. Turintiems humoro jausmą.

„Pazolinis“ („Pasolini“, Prancūzija, Belgija, Italija, 2014)

Apie ką. Abelis Ferrara filme stengiasi iminti paslaugtingos vieno kontroversiškiausią kino istoriją. Jo Pasolini kupinas prieštaravimų, nusivylęs pasauliu, bet lengvai pasiuodančius troškimams, už kuriuos galiausiai sumokės didžiausią kainą. Ferrara teigia, kad dabar mums stinga Pasolini drąsos. Laura Betti, kuri visą likusi gyvenimą ieškos tėvus apie jo mirtį, su „Stampa Sera“ žurnalistu. Paskutiniame 53-čių metų Pasolini interviu nuskamba žodžiai apie visuotinę mokslo, filosofijos, kultūros ir meno krizę ir apie vartojimo ligos griaunamą pasaulį. Režisierius buvo idealistas, marksistas, bet kartu jis skausmingai išgyveno žmogaus įkalinimą šiuolaikinės kultūros ir civilizacijos narve.

Kodėl. Filmas nusipelno dėmesio vien dėl pagrindinės vaidmenų sukūrusio Willemo Dafoe, kuris net iš-

oriškai panašus į režisierį. Jo Pasolini kupinas prieštaravimų, nusivylęs pasauliu, bet lengvai pasiuodančius troškimams, už kuriuos galiausiai sumokės didžiausią kainą. Ferrara teigia, kad dabar mums stinga Pasolini drąsos.

Kam. Pasolini gerbėjai gal ir ne sužinos nieko naujo, bet tiems, kuriems iš Italijos poetu, filosofo, rašytoju, kino teoretiku ir kino kūrėju susidurus pirmą kartą, Ferraros filmas žada daug atradimų. „Blogo policininko“ ir kitų skandalinių filmų autorius Abelio Ferraros gerbėjams.

„Ponas Terneris“ („Mr. Turner“, D. Britanija, 2014)

Apie ką. Apie anglų klasiką, taip pat Williamą Turnerį (1775–1851), kuris, pasak filmo režisieriaus

Mike'o Leigh, turėjo „ypatingą dovaną pamatyti ne tik tai, kas yra aplink, bet ir tai, kas slipy po paviršiumi“. Leigh „iš vidaus“ stebi kasdieniškas tapytojo gyvenimo situacijas, bet kartu rodo, kaip Turnerio paveikslų šviesa ir jo požūris į tapyvę tapo Europos kultūros savastimi.

Kodėl. Timothy Spallas sukūrė ypatingą vaidmenį: pasak aktoriaus, jo herojus nuolat konfliktoja su savimi, gali būti ir žavus, ir sociopatas. Tačiau „Ponas Terneris“ – tai režisierius autoportretas.

Kam. Tapybos gerbėjams. Ieškančiams idealaus filmo apie menininką. Laukiantiems kiekvieno naujo Mike'o Leigh filmo apie žmones, kurie nemoka gyventi ir sukaus užburtame jausmų rate, bandydami nugalėti vienatvę.

„Taksi“ (Iranas, 2015)

Apie ką. Apie šalį, kurioje kino režisierius Jafaras Panahi (jam 20 metų uždrausta kurti filmus) vairuoja automobilį ir filmuoja savo atsitiktinius keleivius. Apie cenzūros taisykles, kurios aiškina, kas gali būti rodoma filme. Apie kiną, kuris, kad išliktų toks, turi rodyti tai, ką draudžia cenzūra. Apie šių dienų Iranе gyvenančius žmones, kurių moralinės nuostatos ne visada sutampa su valstybės primestomis taisykliemis. Apie tai, ką reiškia būti kinorežisieriumi.

Kodėl. Jafaras Panahi irodo, kad tikras kinas gali atsirasti bet kur, net neišlipant iš automobilio. Reikia tik idėjos ir mokėti ją igvendinti. Be to, „Taksi“ – pirmojo šiemet didžiojo kino festivalio – Berlinale laureatas, todėl svarbu žinoti, kaip aukštai bus iškelta kitų kartelė.

Kam. Irano kino gerbėjams. Vertinantiesiems filmus, balansuojančius ties vaidybiniu ir dokumentinio kino riba.

„Timbuktu“ (Prancūzija, Mauritanija, Malis, 2014)

Apie ką. Apie islamo fundamentalistų kontroliuojamą miestą Timbuktu ir kelis jo gyventojus, kurie kasdien susiduria su prievara, absurdžiaus teismais ir senosios regiono kultūros naikinimu. Filme rodoma istorija paremta tikrais išykiaisiais.

Kodėl. Režisierius Abderrahmane'sas Sissako rodo tai, ko nepama-

Parodos	A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	ŠMC rūšio salėje – Matthew Shannono paroda „barikada dvem savaiteems“ ŠMC rūšio salėje – AUJIK paroda „Manimi tekanti upė“	Dailė VDA ekspozicijų salėje „Titanikas“ veikianti žymios grafikės Jūratės Stauskaitės spontaniskų piešinių paroda „Judesiai“ iš tiesų bus pilna judesio: kovo 18 ir 25 d. čia vyks priešimo scansas, kurių metu galėsime pamatyti, kaip menininkės ranka bražo „širdies kardiogramas“, „Airos“ šokėjams (Airos Naginevičiutės šokio teatras) atliekant tų judesių interpretacijas erdvėje. Stauskaitė antrina jos vadovaujamos dailės mokyklos mokiniai, kurių piešinių judesio tema eksponuojami galerijoje „Vėjas“ (Mokytojų namuose). Taigi menininkė kelia piešinio vėją „antipiešinio epochoje“, ragindama pajusti jo išraiškos galimybes ir meninę vertę.
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i> XX a. Lietuvos dailės ekspozicija Kazimieras Zimblytės (1933–1999) ankstyvosios kūrybos paroda	Galerija „Kairė–dešinė“ <i>Latako g. 3</i> Lenkijos menininkų Sławomiro Ćwicko, Pawełko Kwiatkowskio ir Krzysztofo Tomalskio grafikos paroda	Keramikos muziejus <i>Rotušės a. 15</i> Marijos Griniuk (Danija) paroda „Riba“ nuo 6 d. – Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Pavasaris 2015“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialinių baldų Algirdo Petruolio (1915–2010) gimimo šimtmecio paroda „Pustonių turtai paletėje“	Galerija „Aidas“ <i>Trakų g. 13</i> Vyganto Paukštės tapyba	Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27</i> Antano Obarsko paroda „Europos galerijų WC: personalinis tyrimas“ iki 14 d. – Eglių Ulčickaitės paroda „Laikinos vietos (Kol manęs čia nebuvो)
Radvilių rūmai <i>Vilniaus g. 24</i> Europos dailė XVI–XIX a. „Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“ Paroda „Seniųjų ikonų paslaptybės. Andrejaus Balykos ikonų kolekcija: pagroba, grąžinta, papildyta“	Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i> Dainius Trumpio kūrybos paroda „Langai“	Galerija „Aukso pjūvis“ <i>K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinisko g. 53</i> Luisės Milewski koliažų paroda „Interjerai“ Virginijos Ridikaitės-Laužadienės keramikos paroda „iš mano sodo“ iki 15 d. – Sigito Oranto-Sausio tapybos darbų paroda „Laiko gijos“ iki 9 d. – Anos Bulkinos (Ukraina) tapyba
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalio g. 3A</i> Paroda „Maištasis buduare“ (iš Aleksandro Vasilevo kolekcijos) Paroda „Absoliuti tekstilė. Nuo ištakų iki XXI a.“	Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus <i>Pilies g. 40</i> iki 15 d. – Dariaus Žuko fotografikos paroda „Kitoks pasauly“	VDU menų galerija „101“ <i>Laivės al. 53</i> nuo 6 d. – Simono Welcho paroda „Perkėlimai“
Vytauto Kasiulio dailės muziejus <i>A. Goštauto g. 1</i> Retrospektinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija Paroda „Jonas Rimša (1903–1978). Ugnies ir džiunglių magija“	Galerija „Arka“ <i>Aušros Vartų g. 7</i> Juozapo Miliūno pastelės darbų paroda „Tylos garsai“ 5-oji Lietuvos kaligrafijos ir rašto meno paroda Paroda „Moteris žanrų žaismėje“	KLAIPĖDA Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerija <i>Liepų g. 33</i> Alfredo Petro Gužo (1933–2013) tapybos paroda „Žmogus liepsnojančia širdimi“
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenalas <i>Arsenalio g. 1</i> Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas; Kryždirbystė iki 12 d. – trečioji respublikinė konkursinė primityviosios tapybos paroda Monikos Bičiūnienės premijai laimėti	Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i> Marytės Dominaitės paroda „reVizija“	KKKC parodų rūmai <i>Aukštajų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2</i> nuo 6 d. – Lino Jusionio tapybos paroda „Anapus laiko, laukiant, kol tai nutiks“ nuo 6 d. – Alfonso Budvyčio (1949–2003) fotografijų paroda „iškalbinga tyla“
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44	Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17</i> iki 10 d. – Vitalio ir Povilo Čepkauskų paroda „Nomadas“	Baroti galerija <i>Aukštajų g. 3/3a</i> nuo 6 d. – Solomono Teitelbaumo tapybos darbų paroda „Gėrių ir blogių sankirtoje“
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija iki 14 d. – paroda „Abrozdėliai. Iš kun. Mozės Mitkevičiaus rinkinio“	Vilniaus rotušė <i>Didžioji g. 31</i> Paroda „Žydiškojo Vilniaus įvaizdžių topografiija“	ŠIAULIAI Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245</i> iki 7 d. – Anos Apostolskos (Paryžius) fotografijų paroda „Ephemerides (In Perpetuel)“ Paroda „1/1. Vienas autorius – vienas kūrėjus“ Petro Rakštiko fotoparoda
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2</i> Paroda „Meel. Vahtra. Farkas_ idealistinė funkcija“ (Estija) iki 11 d. – Dainius Liškevičiaus paroda „Labyrinthus“	Prancūzų institutas <i>Didžioji g. 1</i> nuo 9 d. – šaržų paroda „Ar galima iš visko juoktis?“	Trakų gatvės galerija <i>Vilniaus g. 100–1</i> nuo 6 d. – Remigijaus Venckaus eksperimentinių fotografijų paroda
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	LMA Vrublevskijų biblioteka <i>Žygimantų g. 1</i> Fotoparoda „Antano Poškos pėdsakais“	PANEVĖŽYS Dailės galerija <i>Respublikos g. 3</i> Arvydo Šaltenio tapyba
Parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3</i> Jūratės Stauskaitės paroda-akcija „Judesiai“ Baltarusijos Valstybinės meno akademijos paroda „Laiškai“	M. K. Čiurlionio namai <i>Savicius g. 11</i> Mstislavo Dobužinskio darbų paroda „Tarp Vilniaus ir Peterburgo“	Fotografijos galerija <i>Vasario 16-osios g. 11</i> Kristinos Sereikaitės fotoparoda
Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> iki 7 d. – Ričardo Nemeikšio paroda „Spektrinė analize“	KAUNAS M. Žilinsko dailės galerija <i>Neprisklausomybės a. 12</i> Paroda „Nuo fiordų iki Alpių viršukalnių: Europos peizažai iš Mykolo Žilinsko (1904–1992) kolekcijos“ Paroda „Aliutė. Dailininkės Aliutės Mečys asmenybė ir kūryba“	„Galerija XX“ <i>Laivės a. 7</i> nuo 6 d. – Osvaldo Juškos tapyba
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1</i> iki 14 d. – „Sugržimų“ ciklo paroda (Neringa Bučaitė, Aušra Bernotė, Justina Gražytė, Rasa Kilaitė-Gudmonienė, Marytė Lutkevičiūtė-Boran, Kristina Matijošaitė, Dovilė Stasiulytė, Mantas Televičius, Jelena Škulienė)	Kauno paveikslų galerija <i>K. Donelaičio g. 16</i> Aušros Andziulytės ir Aušros Barzdukaitės-Vaitkūnienės paroda „Dvi Aušros“ Gintaro Kamarausko paroda „Vakar dienos dėlionės“ (iš ciklo „Lūžio kartos vardai“)	Spektakliai VILNIUS Nacionalinis operos ir baletų teatras 6 d. 18.30 – G.F. Händelio „ALEKSANDRO PUOTA“. Dir. – R. Beckas (Vokietija). Dir. – V. Lukočius 8 d. 12 val. – J. Tamulionio „BRUKNELĖ“. Dir. – A. Šulčys 12 d. 18.30 – G. Kuprevičiaus „ČIURLIONIS“. Dir. – R. Šervenikas
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ <i>Dominikonų g. 15</i> Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai		Valstybinis jaunimo teatras 6 d. 18 val. – H. Ibseno „ŠMĘKLОС“. Rež. – A. Jankevičius (Salė 99) 7, 8 d. 12 val. – „KAKĖ MAKĖ“ (pagal L. Žutautės knygas vaikams). Insc. aut. ir rež. – V. Kuklytė

Mirus teatro veteranei,
Nacionalinio Kauno dramos teatro ilgametė trupės aktorei DANUTEI JURONYTEI-ZELČIOVIENELI, liūdime su visa teatro bendruomenė ir reiškiame gilią užuojaudą Velionės artimiesiems.

LIETUVOS NACIONALINIS DRAMOS TEATRAS

Dėl talentingos Klaipėdos dramos teatro aktorės VALENTINOS LEONAVIČIŪTÉS-GUSTAITIENÉS mirties nuoširdžiai užjaučiame jos artimuosis ir visą teatro bendruomenę.

LIETUVOS NACIONALINIS DRAMOS TEATRAS

Mažoji salė 7 d. 12 val., 8, 15 d. 14 val. – PREMJERA! „SAULĖS VADUOTOJAS“ (pagal A. Liobytės pjesę „Trys negražios karalaitės“). Scen. aut., rež. ir dail. – R. Driežis	13 d. 18 val. – „ŽYDRASIS DUNOJUS“ (pagal J. Strausso muziką). Dir. – J. Geniušas	(akordeonas), L. Vaitkus (tenorinė birbynė), V. Švažas (perkusija). Solistė R. Švaitė (džiazo vokalas)
„Menų spaustuvė“ 7 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „MERGAITĖ SU DEGTUKAIS“ (pagal H. K. Anderseno pasaką). Idėjos aut. ir atlik. I. Precas, Š. Datenis, KA. Butvidas (jaunųjų scenos menininkų programa „Atvira erdvė '14“)	6 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKŠTUOLIS, ARBA MELO MOKYKLÀ“. Rež. – A. Pociūnas	11 d. 13 val. <i>Šiaulių Ch. Frenkelio viloje</i> , 11 d. 17 val. <i>Šeduvo kultūros ir amatų centre</i> – koncertas valstybės dienai „Lietuva brangi!“ Vokalinis ansamblis „Jazz island“ (vad. – A. Novikas)
7 d. 19 val. <i>Judojoje salėje</i> – Ch. Marlowe „DR. FAUSTAS“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	7 d. 18 val. – V. Klimačeko „SUPERMARTETAS“. Rež. – A. Veverskis	12, 13 d. 10.30 <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – ciklo „Muzikos enciklopedija gyvai“ programa „Planeta – orkestras“. Lietuvos nacionalinius simfoninius orkestras. Dir. – M. Barkauskas
8 d. 19 val. <i>Judojoje salėje</i> – P. Marivaux „DAR VIENĀ MEILĒS STAIGMENA“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	8 d. 14 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FÉJOS ŠAUKŠTELIS“. Rež. – A. Dilytė	12 d. 19 val. <i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose</i> – V tarptautinio J.S. Bacho muzikos festivalio atidarymas. Festivalio meno vadovas ir vyr. dirigentas A. Vizgirda, orkestras „Musica humana“, valstybinis choras „Vilnius“ (meno vad. ir vyr. dir. – P. Gylys). Solistai A. Širvinskaitė (sopranas), V. Mikštaitė (mecosopranas), M. Zimkus (tenoras), S. Skjervoldas (baritonas-bosas), B. Vaitkus (pozityvas)
8 d. 15 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „VĖJŲ MOTĖ“. Spektaklio kūrėjai S. Degutytė, S. Dikčiūtė, V. Narkevičius, L. Skukauskaitė, T. Juozapaitis	15 d. 12 val. – PREMJERA! K. Žernytės „NORIU ARKLIOKO“. Rež. – R. Kimbraitė	VILNIUS
9 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – Paukščių pasakos; „Lapė ir strazdas“ ir „Čiulbantis medis“. Pasakas sekia S. Degutytė („Stalo teatras“)	13 d. 19 val., 14 d. 18 val. – PREMJERA! M. Valiuko „BARAKUDŲ MEDŽIOKLĘ ŽALIEMIS“. Rež. – M. Valiukas	Kongresų rūmai
10 d. 18.30 <i>Kišeninėje salėje</i> – „LIETUUS ŽEMĖ“. Rež. – A. Giniotis (teatras laboratorija „Atviras ratas“)	10 d. 12, 18 val. – „KELIONĖ SAULĖS LINK“. Aut. ir rež. – B. Konstantinovas	6 d. 19 val. – Z. Levickio jubiliejinis koncertas. Z. Levickis (smuikas), K. Levickis (smuikas), A. Globys (gitara), Lietuvos valstybinis simfoninius orkestras. Dir. – R. Šumila. Programoje J.S. Bacho, C. Saint-Saenso, P. Sarasate's, N. Paganini, W.A. Mozart, L. van Beethoven ir kt. kūriniai
12 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – C. Graužinio „VIISKAS ARBA NIEKO“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	7 d. 18.30 – G. Bizet „KARMEN“	7 d. 18 val. – „Džiazuojanti klasiška 2“. S. Rinkevičiūtė (smuikas), T. Dešūkas (smuikas), V. Nivinskas (kontrabosas), N. Bakula (akordeonas), R. Buškevics (fortepijonas), V. Vainilaitis (mušamiejį). Programoje A. Vivaldi, J.S. Bacho, C. Saint-Saenso, G. Bizet, M. Ravelio, S. Prokofjevo, A. Chačaturiano ir kt. kūriniai
13 d. 19 val. <i>Judojoje salėje</i> – „JOBO KNY-GA“. Rež. – E. Nekrošius (teatras „Meno fortas“)	12 d. 18.30 – E. Imre's „MISTERIS X“ (libretuo autoriai A. Grünwald, J. Brammer, R. Bunykės režisūrinė versija)	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
Keistuolių teatras	ŠIAULIAI	6 d. 18 val. <i>LMTA Juozo Karoso salėje</i> – Gdansko S. Moniuszko muzikos akademijos akordeonistai
6 d. 19 val. – PREMJERA! „MOTERIS“ (pagal R. Schimmelpfennigo pjesę „Moteris iš paeities“). Rež. – G. Kraučionytė. Vaidina A. Vilutytė, J. Urnikičė, G. Glemžaitė, D. Skamarakas, M. Zemeckas, E. Grigaliūnaitė	Valstybinis Šiaulių dramos teatras	6 d. 18 val. <i>LMTA Didžiojoje salėje</i> – fortepijoninės muzikos vakaras „Juodaits baltais“
7 d. 12 val. – „VIŠTYTĖ IR GADELIS“. Rež. – R. Skrebūnaitė	7 d. 18 val. – „GEISMŲ TRAMVAJUS“. Rež. – A. Latėnas, scenogr. – G. Makarevičius, kost. dail. – S. Straukaitė, komp. – L. Rimša. Vaidina M. Šaltytė, I. Jarkova, R. Dovydaitės, A. Pintulis, D. Petraitytė, E. Stanišauskaitė, R. Dudnikas, M. Jurevičius	7 d. 10 val. <i>LMTA Juozo Karoso salėje</i> – XII J. Švedo liaudies instrumentų atlikėjų konkursas
7 d. 19 val. – „IŠĖJAU AŠ STOTIN“ (V.V. Lansbergio žiaurių romansų spektaklis). Rež. – V.V. Lansbergis	8 d. 12 val. – „BLUSYNNO PASAKOJIMAI“ (pagal G. Morkūno knyga). Rež. – A. Gluskinas	10 d. 13 val. <i>LMTA Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos Neprisklausomybės atkūrimo dienos minėjimas
8 d. 12 val. – „MYKOLAS ŽVEJAS“. Rež. – A. Giniotis	8 d. 18 val. – A. Tarn. „DIBUKAS“. Rež. – R. Banionis	12 d. 18 val. <i>LMTA Didžiojoje salėje</i> – prof. I. Milkevičiūtės dainavimo klasės vakaras
11 d. 12 val. – „KAI AŠ MAŽAS BUVAU“. Rež. – V. Žirkus	12 d. 18 val. – PREMJERA! „AŠ DIEMEDŽIU ŽYDÉSIU“. Rež. ir choreogr. – J. Smoriginas. Spektaklio muziką atlieka styginių kvartetas „A Piacere“. S. Nérées eiles skaito G. Čepukonytė ir J. Smoriginas („Vilniaus baletas“)	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
12 d. 19 val. – M. Schisgalio „MAŠININKAI“. Rež. – A. Giniotis	13 d. 18 val. – „KOVA“ (pagal F. Kafkos kūrybą). Rež. – P. Ignatavičius	6 d. 18 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – koncertuoja jaunieji vilniečiai. Vilniaus Karoliniškių muzikos mokyklos fortepijono VII-VIII klasės moksleivių koncertas
13 d. 19 val. – S. Šaltenio „ŠKAC, MIRTIE, VISADOS ŠKAC...“. Rež. – A. Latėnas	PANEVĖŽYS	8 d. 14 val. <i>Vilnius arkikatedroje bazilikoje</i> – sakralinės muzikos valanda Lietuvos Neprisklausomybės atkūrimo dienai. Vilniaus Karoliniškių muzikos mokyklos mokiniai ir mokytojai, Jaunių choras „Cantica“ (vad. D. Mikienė), Jaunių choras (vad. G. Gumiliauskienė)
KAUNAS	Juozo Miltinio dramos teatras	Šv. Kotrynos bažnyčia
Nacionalinis Kauno dramos teatras	7 d. 18 val. – K. Sajos „DEVYNBĖDŽIAI“. Rež. – M. Meilūnas	8 d. 18 ir 20.30 – solistas M. Vitulskis, akompanuoja O. Taškinaitė
6 d. 19 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas	8 d. 18 val. – D. Gyzelmano „PONAS KOLPERTAS“. Rež. – Velta ir Vytautas Anuziai	9 d. 19 val. – „Dainuojaime Jonų Strielkūnų“. Atlikėjai S. Povilaitis, A. Lemanas, V. Noreika, A. Kulikauskas, V. Kazlauskas. Poeto eiles skaito aktorius A. Bialobžeskis
7 d. 12 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – A. Šunklodaitės „KIŠKIS PABÉGĖLIS“ (pagal L. Jakimavičiaus knygelię „Lapė ir kaliošai“). Rež. – A. Šunklodaitė	13, 14 d. 18 val. – PREMJERA! H. Levino „HEFECAS, ARBA VISI NORI GYVENTI“. Rež. – P. Ignatavičius	Vilniaus rotušė
7 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „GENTIS“ (pagal I. Simonaitytės romaną „Aukštūjų Šimonui likimas“). Rež. – A. Jankevičius	Koncertai	13 d. 18 val. – ansamblio „Nalšia“ (vad. – A. Vakariniene) koncertas
8 d. 12 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – I. Paliulytės „ANDERSEN GATVĖ“ (H.Ch. Andersenio biografijos ir pasakų motyvais). Rež. – I. Paliulytė	Lietuvos nacionalinė filharmonija	Vaka rai
8 d. 15 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – Keturakio „AMERIKA PIRTYJE“. Rež. – V. Lencevičius	7 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – simfoninės muzikos koncertas „Pavasario simfonija“. Lietuvos nacionalinis simfoninius orkestrus. Solistės K. Blacheris (smuikas). Dir. – M. Pitrénas. Programoje J. Sibelijaus, C. Nielseno, F. Mendelssohno-Bartholdy, R. Schumanno kūriniai	VILNIUS
10 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „BARBORA“ (pagal J. Grušo dramą „Barbora Radvilaitė“). Rež. – J. Jurašas. Adaptacijos autorė – A.M. Sluckaitė	8 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Gražioji čigonė“. Baltijos gitarų kvartetas. E. Špokaitės baleto mokyklos balerinos (vad. – J. Vymerytė), muzikologas V. Gerulaitis. Programoje Ch. Ruebenso, M. de Fallos, G. Bizet, A. Schnittke's, P. Čaikovskio, A. Dvoržako kūriniai	Marijos ir Jurgio Šlapelių namas-muziejuς
12 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS“. Rež. – T. Erbrédėris	8 d. 15 val. <i>Trakų pilies Didžiojoje menėje</i> – „Subtiliai – moterims“. Ansamblis „Subtiluž“: P. Velikis (akordeonas), D. Mihailovas	6 d. 19 val., 7, 8 d. 18 val. – arbatvakaris „Senojo Vilnius ikonos“ (G. Mareckaitės knygos „Šiapus ir anapus Vilnius vartų“ bei pjesės „Salve“ motyvais). Rež. – E. Tulevičiūtė
Kauno valstybinis muzikinis teatras		
6–8 d. 18 val. – „ŽYDRASIS DUNOJUS“ (pagal J. Strausso muziką). Dir. – J. Geniušas		
11 d. 18 val. – P. Abrahamo „BALIUS SAVOJOJE“. Dir. – J. Janulevičius		
12 d. 18 val. – E. Johno, T. Rice'o „AIDA“. Dir. – J. Janulevičius		

Bibliografinės žinios

MENAS

Dailė = Art : Lietuvos dailininkų sąjungos žurnalas / redakcinė taryba: Lolita Jablonskienė ... [et al.]. – Vilnius : Artseria, 2014. – ISSN 0130-6626

2014, Nr. 2(64) / sudarytoja Danutė Zovienė. – 2014 (Vilnius : BALTO print). – 176, [1] p., jsk. virš. : iliustr., portr. – Santr. angl. – Tiražas 700 egz.

Obcarskas : akciliiniai rašmenys : [tapybos albumas] / [parengė Antanas Obcarskas] ; [vertė Egidijus Mačiulskas]. – Kaunas : Arx reklama, 2014 (Kaunas : Arx reklama). – 79, [1] p. : iliustr. – Nugar. antr.: Antanas Obcarskas. – Gretut. tekstas liet., angl. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-8081-25-1

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

1984-icij : [romanas] / George Orwell ; iš anglų kalbos vertė Virgilijus Čepliejus. – [3-ioji patais. laida]. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 254, [2] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-500-5

Aerodromo apysakos / Jonas Dovydaits. – Vilnius : Žuvėdra, 2015 (Vilnius : Standartų sp.). – 295, [1] p.. – Tiražas [600] egz.. – ISBN 978-609-8089-44-8 (jr.) : [6 Eur]

Aš prieš tave : [romanas] / Jojo Moyes ; iš anglų kalbos vertė Rasa Racevičiūtė. – [2-oji patais. laida]. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 430, [2] p.. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9955-13-502-9

Aukso veršis : [satyrinis romanas] / Ilja Ilf, Jevguenij Petrov ; iš rusų kalbos vertė Jurgis Gimberis. – [4-oji patais. laida]. – Kaunas : Jotema, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 366, [2] p.. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9955-13-505-0 (jr.)

...be pabaigos... : [lesė] / Dolores Kazragytė. – Vilnius : Tyto alba, 2015 (Kaunas : Spindulys). – 355, [3] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-466-081-8 (jr.)

Bridžita Džounas. Pamišusi dėl meilės : [romanas] / Helen Fielding ; iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė. – Vilnius : Alma littera, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 422, [1] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-01-1637-1 (jr.) : [8 Eur 19 ct]

Donoras : [detektyninis romanas] / Tess Gerritsen ; iš anglų kalbos vertė Jonas Čeponis. – [2-oji patais. laida]. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 429, [3] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-497-8

Ilgiuosi tavęs : [detektyninis romanas] / Harlan Coben ; iš anglų kalbos vertė Rasa Stašytė. – Kaunas : Jotema, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 397, [2] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-507-4 (jr.)

Juodojo Ragano : [romanas] / Nora Roberts ; iš anglų kalbos vertė Rūta Jadauskaitė. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 351, [1] p.. – Trilogijos „O'Dvajeriai“ 1-oji knyga. – Tiražas [2500] egz.. – ISBN 978-9955-13-495-4

Keliais atgal : [romanas] / Erich Maria Remarque ; iš vokiečių kalbos vertė Adomas Druktenis. – Kaunas : Jotema, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 349, [2] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-508-1 (jr.)

Konarskis : drama / Gintautas Iešmantas. – Vilnius : Žuvėdra, 2015 ([Vilnius] : Ciklonas). – 67, [9] p.. : iliustr. – Tiražas [100] egz.. – ISBN 978-609-8089-46-2 (jr.) : [6 Eur]

Mirtina plaspatis : [romanas] / Jeffrey Archer ; iš anglų kalbos vertė Paulė Budraitė. – Kaunas : Jotema, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 398, [2] p.. – Ciklo „Kliptonų kronikos“ 3-ioji knyga. – Tiražas [2500] egz.. – ISBN 978-9955-13-509-8 (jr.)

Moterų miestas : romanas / David R. Gillham ; iš anglų kalbos vertė Adonė Grendienė. – Vilnius : Tyto alba, 2015 (Vilnius : Standartų sp.). – 423, [1] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-466-074-0 (jr.)

Nu

„Geriausias egzotiškas Marigold viešbutis 2“

Savaitės filmai

Amerikiečių snaiperis ****

Naujausias Clinto Eastwoodo filmas – Chriso Kyle'o biografijos ekrанизacija. Šis karo filmas rodo vieno geriausių visų laikų JAV armijos snaiperio gyvenimo istoriją. Irake jis buvo vadintamas velniu. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Bradley Cooperis, Sienna Miller, Maxas Charlesas (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Kingsman. Slaptoji tarnyba ***

Pagal populiarų Dave'o Gibbono ir Marko Millaro komiksą sukurtas Matthew Vaughn kriminalinio filmo pastišas pasakoja apie specialiųjų tarnybų agentą, kurio karjera arteja prie pabaigos. Jis imasi globoti naujoką, buvusį smulkų nusikaltėlį, kad perteiktų jam savo sukauptas žinias. Pagrindinius vaidmenis filme sukūrė Taronas Egertonas, Colinas Firthas, Samuelis L. Jacksonas, Michaelas Caine'as, Markas Strongas, Sofia Boutella, Sophie Cookson (D. Britanija, 2015). (Vilnius, Kaunas)

Metų pilietis ***

Hanso Petterio Molando („Aberdynas“, „Gražioji šalis“, „Savaip sažiningas žmogus“) juodojoje komedijoje Stellanitas Skarsgårdas vaidina Nilį – kažkur Šiaurėje tarp sniegynų skendinčio mažo miestelio „Metų pilietis“. Nilsas vairuoja didžiulę sniego valymo mašiną, turi mylimą žmoną ir sūnų. Pavyzdingo vyrų gyvenimas apsiverčia aukštyn kojomis, kai nužudomas jo vienintelis sūnus. Nilsas nusprenžia atkerštyti gangsteriams, besiverčiantiems narkotikų prekyba, ir pats to nenutokuamas suskelia karą tarp galingų norvegų ir serbų mafiozų grupuočių. Nusikaltėliai žūsta vienas po kito, sukeldami vis daugiau rūpesčių bejėgiams vėtos policininkams (Norvegija, Švedija, Danija, 2014). (Vilnius)

Tūkstantį kartų labanakt ***

...Rebeka yra viena geriausių karo fotografių pasaulyje. Jos profesija mirtinai pavojinga. Moteris keliauja į karščiausius pasaulio taškus, kad parodytų nepagražintą tiesą. Tačiau namuose jos laukia šeima: vyras ir dvi dukters. Kai Rebeka vos nežūsta nuo Afganistano savižudės bombos, jos vyrui trūksta kantrybė. Moteris privalo priimti sunkiausią sprendimą – pasirinkti šeimą arba pašaukimą. Režisierius Eriko Poppe's filme pagrindinius vaidmenis sukūrė Juliette Binoche, Nikolaj Coster-Waldau, Laryn Canną, Adrianna Cramer Curtis, Maria Doyle Kennedy (Airija, Norvegija, Švedija, 2013). (Vilnius)

Vaizduotės žaidimas ***

Morteno Tyldumo biografinė drama pasakoja apie britų mokslininką – matematiką ir šifrologą Alaną Turingą, kuris Antrojo pasaulinio karo metais sukurė nacių kodavimo mašiną „Enigma“ ijeikusį iрenginį – šiuolaikinio kompiuterio prototipą – ir taip prisidėjo prie karo baigties. Tyldumas nusižudė, nes buvo homoseksualus ir po karo už tai nuteistas kalėti. Pagrindinį vaidmenį šiame „Oskarams“ nominuotame filme sukūrė Benedictas Cumberbatchas, taip pat vaidina Keira Knightley, Matthew Goode'as, Markas Strongas, Charlesas Dance'as, Allenas Leechas (D. Britanija, JAV, 2014). (Vilnius)

Visko teorija ***

Filmas pasakoja mokslininko Stepheno Hawkingo gyvenimo istoriją, bet koncentruojasi į karjeros pradžią: rodoma jo nepagydomos ligos eiga, meilė žmonai Jane, skyrybos. Režisierius Jamesas Marshas išgarsėjo dokumentiniu filmu „Žmogus ant lyno“, jis buvo apdovanotas „Oskaru“. Dokumentininko patirtis jam padėjo ir kuriant šį filmą, pagrindinius vaidmenis Jame sukurė ką tik „Oskarui“ apdovanotas Eddie Redmayne'as, Felicity Jones, Charlie Coxas, Emily Watson, Simonas McBurney'is, Davidas Thewlisas (D. Britanija, 2014). (Vilnius)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Agnė Narušytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Finansininkė – Brigitė Misiuvienė

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

6–12 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 11, 13.30, 15.40, 18 val. (lietuvių k.); 11.10, 16 val. (originalo k.)
6, 7, 9–12 d. – Kempiniukas plačiakelnis (3D, JAV) – 12, 14.15, 16.30, 20.20; 8 d. – 12, 14.15, 20.20
6–12 d. – Vaikinas iš gretimo namo (JAV) – 11.30, 13.50, 16.10, 18.30, 20.40
Čapis (Meksika, JAV) – 11, 13.40, 16.20, 18.50, 21.30

Geriausias egzotiškas Marigold viešbutis 2 (JAV, D. Britanija) – 12.15, 15, 18, 20.50
14 d. – G. Rossini „Ežero mergelė“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 18.55

8 d. – S. Prokofjevo „Romeo ir Džuljeta“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Maskvos Didžiojo teatro – 17 val.

12 d. – Bėgte visą naktį (JAV) – 18 val.

8 d. – Pelenė (JAV) – 19 val.

6–11 d. – Susikaupk (JAV) – 13.50, 16.15, 18.40, 21.10; 12 d. – 13.50, 16.15, 21.45

6, 9, 10, 12 d. – Traukinio apliplėsimas, kurį išvkdė Saulius ir Paulius (rež. R. Marcinkus, S. Aškelavičius) – 16.40, 18.20, 21.20; 7, 8, 11 d. – 11.30, 16.40, 18.20, 21.20

6, 7–9–12 d. – Penkiadesimt pilkų atspalvių (JAV) – 13.40, 19, 21.45; 8 d. – 13.40, 21.45

6, 9, 10, 12 d. – Meškiukas Paddingtonas (D. Britanija, Prancūzija) – 14, 16.25; 7, 8, 11 d. – 11.40, 14, 16.25

6, 9, 10, 12 d. – Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 13.20, 15.20; 7, 8, 11 d. – 11.20, 13.20, 15.20; 6–12 d. – Bitė Maja (3D, Australija, Vokietija) – 16.30

Lozoriaus efektas (JAV) – 18.50

6, 9, 10, 12 d. – Aviukas Šonas. Filmas (D. Britanija, Prancūzija) – 14.30; 7, 8, 11 d. – 11.50, 14.30

6–11 d. – Amerikiečių snaiperis (JAV) – 17.45, 20.40; 12 d. – 20.40

6–9, 11 d. – Visko teorija (D. Britanija) – 13.10, 18.15; 10, 12 d. – 13.10

6, 8, 9 d. – Vaizduotės žaidimas (JAV, D. Britanija) – 21 val.; 7, 10–12 d. – 18.30, 21 val.

7, 8, 11 d. – Galingasis 6 (JAV) – 12 val.

6–12 d. – Kingsman. Slaptoji tarnyba (D. Britanija) – 21.30

Tarp žvaigždžių (JAV, D. Britanija) – 20.50

Forum Cinemas Akropolis

6–12 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 10.10, 12.30, 14.45, 17, 19.20; Kempiniukas plačiakelnis (3D, JAV) – 11.10, 13.30, 15.50, 18.10; Vaikinas iš gretimo namo (JAV) – 13,

16.40, 18, 20.30; Čapis (Meksika, JAV) – 13.10, 15.10, 18.50, 21.30; Geriausias egzotiškas Marigold viešbutis 2 (JAV, D. Britanija) – 15, 17.45, 20.40

12 d. – Bėgte visą naktį (JAV) – 18.50

8 d. – Pelenė (JAV) – 16.30

6–12 d. – Susikaupk (JAV) – 10.50, 15.40, 19.20, 19.30, 21.30; Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 11.10, 13.10, 15.10, 18.50; 6–11 d. – Susikaupk (JAV) – 13.15, 18, 23.10; 8 d. – 13.15; 9–12 d. – 13.15, 18 val.

6–12 d. – Penkiadesimt pilkų atspalvių (JAV) – 17.30, 21.30

6, 9–12 d. – Aviukas Šonas. Filmas (D. Britanija, Prancūzija) – 11.45; 7, 8 d. – 10.40, 11.45

6–12 d. – Jupiterė. Pabudimas (3D, JAV) – 13.50; Annie (JAV) – 12.45; Lozoriaus efektas (JAV) – 20.20; 6, 8, 10 d. – Kingsman. Slaptoji tarnyba (D. Britanija) – 20.30

7, 9, 11 d. – Amerikiečių snaiperis (JAV) – 20.30

(D. Britanija) – 20.20; Lozoriaus efektas (JAV) – 21.40; Annie (JAV) – 12 val.

6, 8, 10, 12 d. – Amerikiečių snaiperis (JAV) – 21 val.

7, 9, 11 d. – Vaizduotės žaidimas (JAV, D. Britanija) – 21 val.

„Skalvijos“ kino centras

6 d. – Force Majeure (Švedija, Danija, Prancūzija, Norvegija) – 16.40; 7 d. – 18.20; 9 d. – 21 val.; 11 d. – 14.30

6 d. – Metų pilietis (Norvegija, Švedija, Danija) – 18.50; 7 d. – 20.40; 8 d. – 15.40; 9 d. – 16.30;

10 d. – 21.15; 11 d. – 16.40; 12 d. – 21.20

6 d. – Kelias į žvaigždžių (Kanada, JAV, Vokietija, Prancūzija) – 21.10; 7 d. – 16.10;

8 d. – 20.40; 9 d. – 14.20 (*seansas senioroms*); 9 d. – 18.50; 10 d. – 17 val.; 11 d. – 21.15

Ciklas „Karsono kinas“

7 d. – Bitė Maja (animacinis, Australija, Vokietija) – 14.20

8 d. – Meškiukas Paddingtonas (D. Britanija, Prancūzija, Kanada) – 13.50

8 d. – Kino klasikos vakarai. Mirtis Venecijoje (Italija, Prancūzija) – 18 val. (filmaprastatis muzikologas V. Gerulaitis)

11 d. – Maidanas (dok. f., Nyderlandai, Ukraina) – 18.50; 12 d. – 16.40

10 d. – Lenkų kino klubas. Esi Dievas (Lenkija) – 19.10

12 d. – Frankofonijos dienų filmų programa. Rašymo lenta (dok. f., Šveicarija) – 19 val.

Pasaka

6 d. – Baltas šešėlis (Italija, Tanzanija, Vokietija) – 17.45; 7 d. – 17 val.; 8 d. – 16.15; 10 d. – 20.30; 11 d. – 19.15

6 d. – Tūkstantį kartų labanakt (Norvegija, Airija, Švedija) – 22.30; 7 d. – 20 val.; 8 d. – 20.30; 9 d. – 21 val.; 10 d. – 19.15; 11 d. – 14 val.; 12 d. – 21.30

6 d. – Amžinai stilingos (dok. f, rež. L. Plioplytė) – 17.15; 7 d. – 15.45; 8 d. – 16 val.; 10 d. – 17.30; 11 d. – 19 val.; 12 d. – 17.15

6 d. – Geriausias egzotiškas Marigold viešbutis 2 (JAV, D. Britanija) – 22 val.; 7 d. – 17.30;

8 d. – 18 val.; 9 d. – 20 val.; 10 d. – 18 val.; 11 d. – 16.30; 12 d. – 19 val.

6 d. – Rio, aš tave myliu (JAV) – 17.30

6 d. – Ida (Lenkija) – 19.30; 7 d. – 20.15;

8 d. – 12.30; 9 d. – 18 val.; 11 d. – 15 val.; 12 d. – 15.30

6 d. – Trečias žmogus (D. Britanija, JAV, Vokietija, Belgija, Prancūzija) – 21.15

7 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 12 val.; 8 d. – 14 val.

7 d. – Aviukas Šonas. Filmas (D. Britanija, Prancūzija) – 14 val.

7 d. – Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 10.15, 14.30, 19.30; Meškiukas Paddingtonas (D. Britanija, Prancūzija) – 11, 15.40; 6, 7 d. – Susikaupk (JAV) – 13.15, 18, 23.10; 8 d. – 13.15; 9–12 d. – 13.15, 18 val.

6–12 d. – Penkiadesimt pilkų atspalvių (JAV) – 17.30,